

Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przez nas przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej.

Łódź

W stronę nowej Ziemi Obiecanej

Raport o polskich metropoliach 2015

Spis treści

Metodyka 2

*Wyniki badania 2015:
Łódź na tle pozostałych polskich metropolii* 4

Łódź
Najważniejsze wnioski i rekomendacje 11

1. Ludzie 13

2. Jakość Życia 16

3. Wizerunek 19

4. Instytucje 22

5. Infrastruktura 25

6. Finanse 28

7. Inwestycje 31

Wprowadzenie

Można zaryzykować twierdzenie, że miniona dekada stanowiła okres najbardziej burzliwego rozwoju polskich miast w całej ich nowoczesnej historii.

Przemianom gospodarczym i społecznym towarzyszyły radykalne zmiany w zakresie jakości życia, infrastruktury, funkcjonowania instytucji publicznych, aktywności miast jako centrów życia kulturalnego. Polskie metropolie znalazły się w awangardzie zachodzących w kraju przemian, korzystając z sukcesów transformacji gospodarczej i szans tworzonych przez procesy integracji europejskiej.

Obecny Raport stanowi trzecią z kolei, dokonaną przez PwC ocenę szans i wyzwań rozwojowych stojących przed polskimi metropoliami. Poprzednie dwa raporty zostały przedstawione w latach 2007 i 2011, wzbudzając powszechne zainteresowanie i stanowiąc zachętę dla pogłębionej dyskusji na temat strategii rozwojowej. Europa potrzebuje silnych miast i regionów, w których dobrze się żyje – to stwierdzenie, stanowiące myśl przewodnią „Karty Lipskiej” przyjętej przez Unię Europejską w roku 2007, może stanowić motto dla wszystkich tych opracowań.

Staraliśmy się w nich oszacować wielkość kapitału rozwojowego, jakim dysponują polskie miasta. Zgodnie z metodyką opracowaną przez PwC, kapitał ten rozbiliśmy na siedem składowych (nazywanych „siedmioma kapitałami” i odnoszących się do poszczególnych obszarów rozwoju), których poziom szacowaliśmy osobno, na podstawie szeregu wyselekcjonowanych wskaźników. Choć dobór wskaźników ulega pewnym zmianom, wraz ze zmieniającą się rzeczywistością, udało nam się zachować rozsądny stopień porównywalności pomiaru kapitałów między poszczególnymi opracowaniami. Rozszerza się również lista objętych badaniem miast: z 7 w roku 2007, poprzez 11 w roku 2011, do 12 w obecnym Raporcie, analizującym sytuację wszystkich miast należących do Unii Metropolii Polskich.

Zachęcamy do lektury, refleksji i wspólnej dyskusji.

Dionizy Smoleń

Lider Zespołu ds. Sektora Publicznego PwC

Witold M. Orłowski

Główny Doradca Ekonomiczny PwC

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie rozwinięte wszystkie 7 kapitałów.

Metodyka

Siedem kapitałów rozwojowych

Celem raportu jest określenie kapitałów rozwojowych, którymi dysponują obecnie polskie metropolie. Tylko właściwa analiza i ocena najważniejszych mocnych i słabych stron miasta, wsparta klarowną strategią i właściwymi priorytetami wykorzystania dostępnych środków rozwojowych, pozwoli na prawdziwy sukces w przeobrażaniu polskich miast w kwitnące europejskie metropolie.

Pomiar potencjału rozwojowego polskich miast odbywa się na podstawie metodyki opracowanej przez PwC i stosowanej do oceny sytuacji metropolii. Bazuje ona na przekonaniu, że dla harmonijnego rozwoju niezbędne jest jednoczesne posiadanie szeregu różnorodnych zasobów, umownie nazwanych kapitałami miasta.

We współczesnej ekonomii słowo „kapitał” rozumie się bardzo szeroko – dotyczy nie tylko pieniędzy, budynków i maszyn, ale i kwalifikacji ludzi (kapitał ludzki), umiejętności współdziałania (kapitał społeczny), wiedzy i doświadczenia. Najogólniej mówiąc, przez kapitał rozumiemy wszelkie zasoby niezbędne do rozwoju: finansowe, rzeczowe, ludzkie, a nawet takie, które istnieją w sferze odczuć (np. kapitał wizerunku). Wspólną cechą kapitałów jest to, że aby je rozwinąć trzeba umiejętnie przez lata inwestować.

W analizie potencjału rozwojowego polskich miast posługujemy się pojęciem 7 kapitałów, z których każdy jest ważny dla rozwoju metropolii. Miasto o wysokim potencjale rozwojowym, to miasto posiadające dobrze i równomiernie

rozwinięte wszystkie 7 kapitałów. Jeśli któregoś z kapitałów brakuje, stanowi to wyzwanie dla metropolii – i wskazuje pożądany kierunek strategicznych działań.

Wszystkie wskaźniki, łączne i cząstkowe, zostały zdefiniowane i wyliczone w taki sposób, że wartość wyższa oznacza większą wartość kapitału, a średnia dla 12 badanych miast wynosi 100.

Raport bazuje na pomiarze porównywalnych danych. Generalnie dane pochodzą z lat 2013-14, a autorzy raportu dołożyli starań w celu uwzględnienia najświeższych możliwych danych, dostępnych dla wszystkich 12 porównywanych miast.

Jak czytać wykres radarowy?

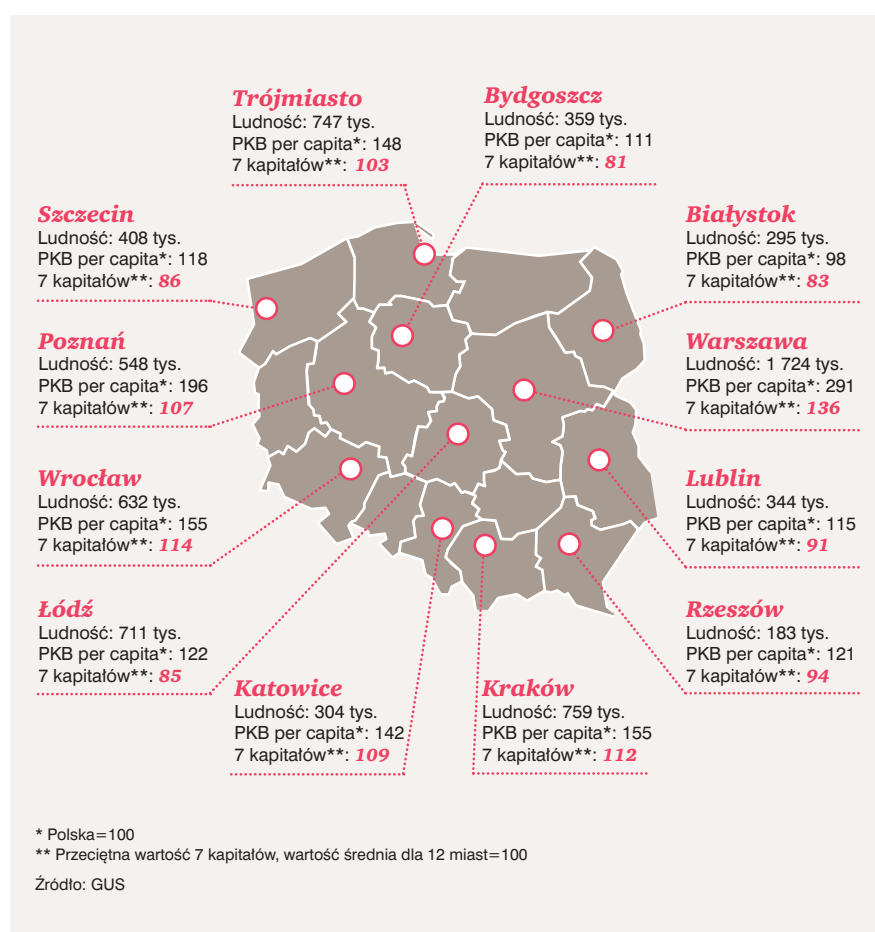
Przy prezentacji 7 kapitałów posługujemy się wykresami radarowymi, pozwalającymi mierzyć sytuację miasta w kilku obszarach lub podobszarach wchodzących jednocześnie w skład kapitału: im więcej obszarów, tym więcej osi, na których odkładamy wartości wskaźników charakteryzujących sytuację miasta. Połączone punkty na osiach tworzą figurę – trójkąt, czworokąt lub pięciokąt (ile osi, tyle wierzchołków ma figura).

Na wykresach pokazano kształtowanie się kapitału analizowanego miasta (obszar zaznaczony na czerwono) oraz kształtowanie się kapitałów wszystkich 12 wielkich miast Polski (obszar zaznaczony na szaro – minimalne i maksymalne wskaźniki danego rodzaju kapitału).

Analizując wykres powinniśmy zwrócić uwagę na:

- **Wielkość zakreślonego obszaru** – im obszar większy, tym wyższy poziom kapitału.
- **Kształt figury** – im bardziej proporcjonalny, tym bardziej zrównoważony rozwój poszczególnych mierzonych kapitałów. „Wyciągnięcie” figury w którąkolwiek ze stron sugeruje, że w danej dziedzinie kapitał jest bardziej rozwinięty od średniej, „cofnięcie” któregoś z wierzchołków – że jego rozwój jest tu niedostateczny.

Podstawowe dane o polskich metropoliach

Dane dotyczące ludności z końca 2013, PKB na głowę mieszkańca z 2012 roku (najświeższe dostępne dane GUS i szacunki PwC) oraz przeciętna wartość 7 kapitałów w roku 2014.

Miniona dekada była okresem dużego sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej.

Wyniki badania 2015: Łódź na tle pozostałych polskich metropolii

Polskie metropolie i obszary metropolitalne stanowią najważniejszą, z gospodarczego punktu widzenia, część kraju.

W 12 miastach objętych badaniem mieszka 7,5 miliona osób, czyli 19% całej ludności kraju, wytwarzając 34% całkowitego PKB. Jednak w 12 obszarach metropolitalnych powstałych wokół tych miast, mieszka 15,7 miliona osób, czyli 41% całej ludności, wytwarzając aż 54% całkowitego PKB Polski. Metropolie są nie tylko centrum życia gospodarczego, ale również – a może przede wszystkim – centrami kulturowymi, ośrodkami największej aktywności naukowej, artystycznej, edukacyjnej.

Sukces metropolii jest kluczową determinantą sukcesu całego regionu.

Miniona dekada była okresem sukcesu rozwojowego polskich metropolii. Było to wynikiem pomyślnego rozwoju gospodarczego Polski, odnotowującej (obok Słowacji) najwyższe tempo wzrostu PKB w Unii Europejskiej. Przy realnym wzroście PKB w kraju o 35% w latach 2005-14, przeciętny wzrost w 12 metropoliach wyniósł 34%.

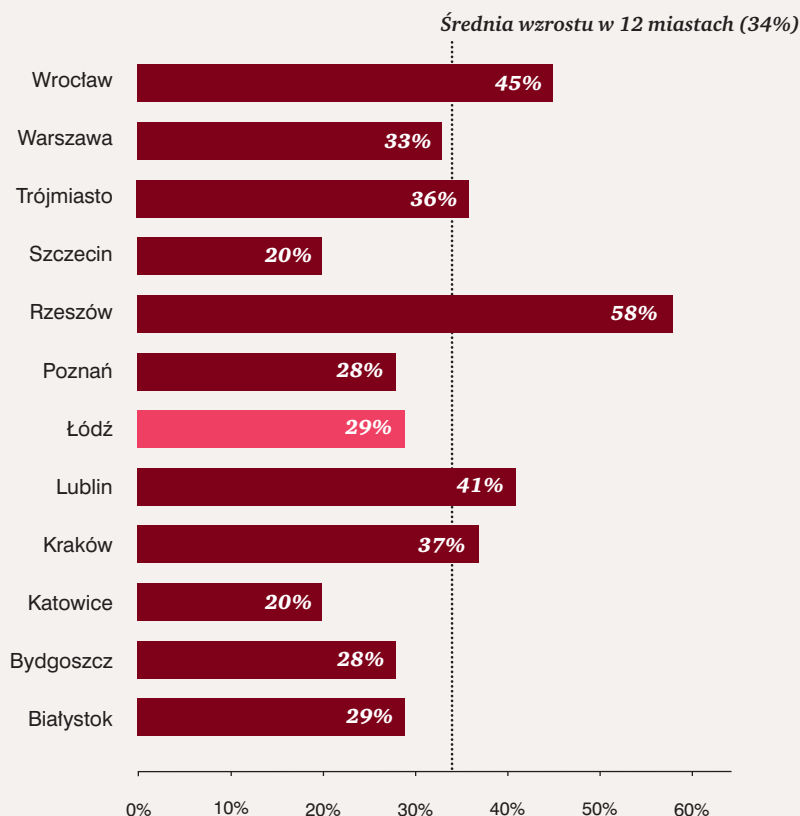
7,5 mln

osób czyli

19%

całej ludności kraju, mieszka w 12 miastach objętych badaniem

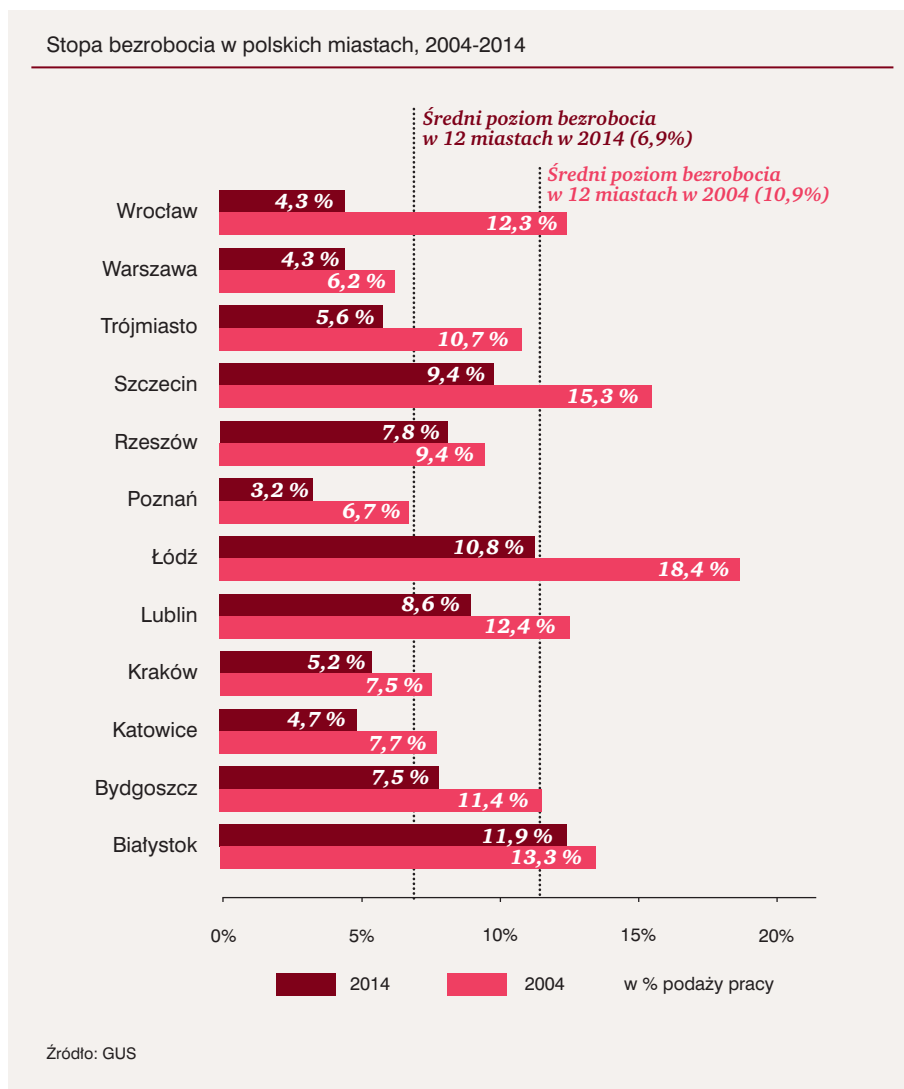
Realny wzrost PKB polskich miast, 2004-2012

Źródło: szacunki PwC na podstawie danych GUS

Najwyższe tempo wzrostu odnotował Rzeszów (o 58%), Wrocław (45%), Lublin (41%) i Kraków (37%). Dobre wyniki uzyskane przez dwa miasta Polski wschodniej sugerują, że są one w stanie korzystać ze środków rozwojowych zarezerwowanych dla tej części kraju. Poniżej średniej kształtują się wyniki Szczecina i Katowic (wzrost o 20%). O ile w przypadku Katowic może to być stale efekt szczególnie trudnych procesów restrukturyzacyjnych na Śląsku, o tyle wynik Szczecina może oznaczać bowiem kłopoty rozwojowe samego miasta, nie wykorzystującego wciąż atutów tworzonych przez położenie geograficzne.

Sukcesy w zakresie wzrostu gospodarczego, a także obserwowane trendy demograficzne (w tym zjawiska emigracji) spowodowały w ciągu minionej dekady radykalną poprawę na rynku pracy we wszystkich badanych miastach. Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach spadła z 11% w roku 2004 poniżej 7% w roku 2014. Progres była największy w kwitującym gospodarzo Wrocławiu oraz w kończącej trudny proces transformacji i zwiększającej dywersyfikację gospodarki Łodzi (w obu przypadkach spadek stopy bezrobocia o 8 punktów procentowych).

W końcu roku 2014 bezrobocie rejestrowane utrzymywało się na wysokim poziomie (ponad 6%) w 3 metropoliach Polski wschodniej, Łodzi, Szczecinie i Bydgoszczy. Mimo dynamicznego spadku w ciągu ostatnich 10 lat, jest to nadal oznaką poważnych wyzwań rozwojowych w tych miastach. W przypadku pozostałych 6 metropolii odnotowane rejestrowane bezrobocie poniżej 6% oznaczało, że w praktyce rynek pracy był zbilansowany, a niekiedy być może występowało zjawisko nadwyżkowego popytu na pracę.

Przeciętna stopa bezrobocia rejestrowanego we wszystkich 12 miastach w 2004 roku wynosiła

11%

w roku 2014 spadła poniżej

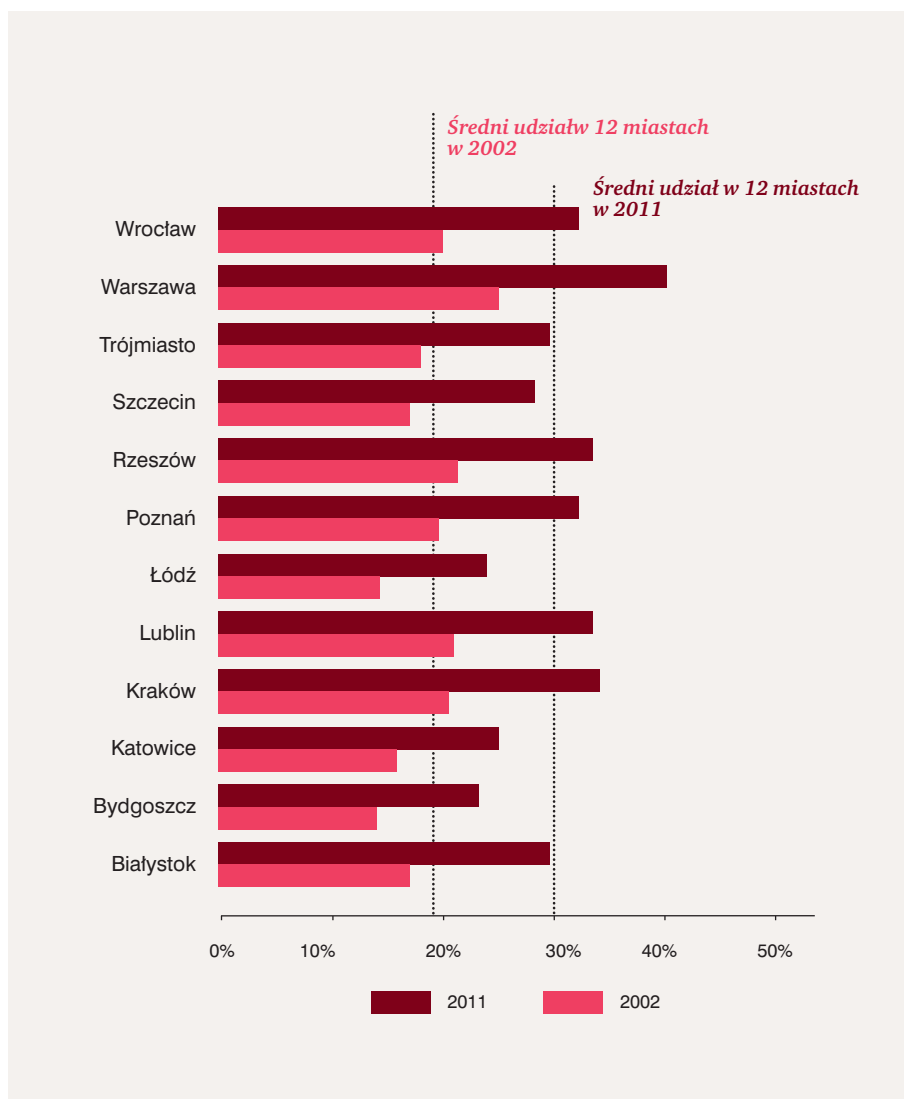
7%

Głównym czynnikiem długookresowych zmian była niewątpliwie poprawa najcenniejszego z kapitałów rozwojowych polskich miast – kapitału ludzkiego i społecznego. W ciągu dekady 2002-11 (wyznaczonej przez kolejne spisy powszechne ludności przeprowadzone przez GUS), przeciętny odsetek osób z wyższym wykształceniem wśród ludności powyżej 17 lat wzrósł we wszystkich 12 miastach z 19% do 30%, przy czym największy wzrost tego wskaźnika odnotowała Warszawa i Kraków (po 14%), a listę zamykają Łódź, Katowice i Bydgoszcz (po 9%).

W roku 2011 najwyższym odsetkiem osób z wyższym wykształceniem szczyliła się Warszawa (40%), a za nią Kraków, Wrocław, Poznań, Lublin i Rzeszów (33-34%). Najmniej korzystnie – spośród badanych miast – sytuacja przedstawiała się pod tym względem w Łodzi, Bydgoszczy i Katowicach (23-25%), choć biorąc pod uwagę początek badań miasta te odnotowały znaczącą poprawę.

40%

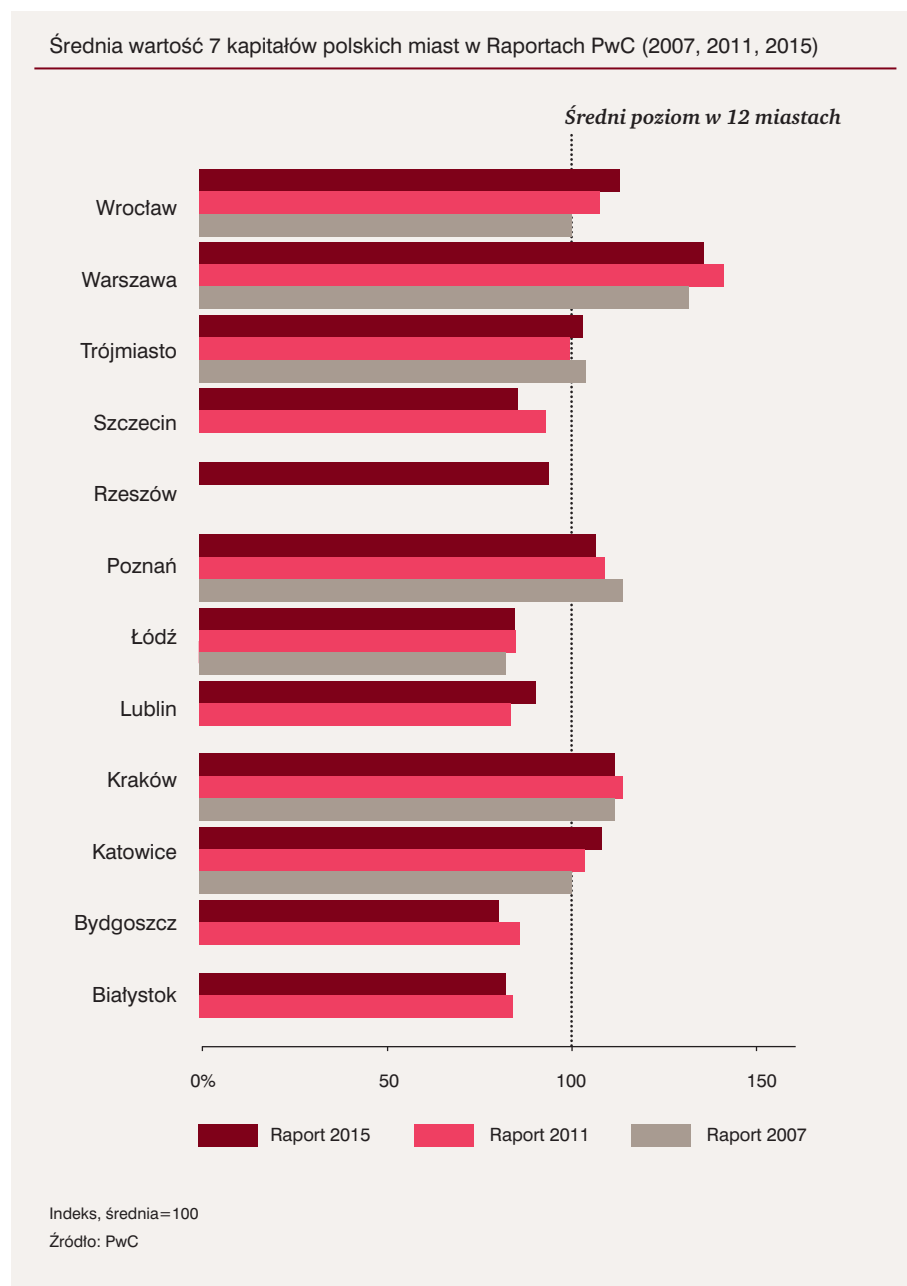
wynosił odsetek osób z wyższym wykształceniem w Warszawie w 2011 roku

Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%).

Kapitał ludzki i społeczny jest tylko jednym z 7 kapitałów, które mierzymy w 12 polskich metropoliach. Choć rozwój każdego z nich należy analizować odrębnie, wskaźnik średniego poziomu rozwoju 7 kapitałów, oraz jego zmiany w czasie, mogą dać pewne pojęcie o dynamice zachodzących przemian.

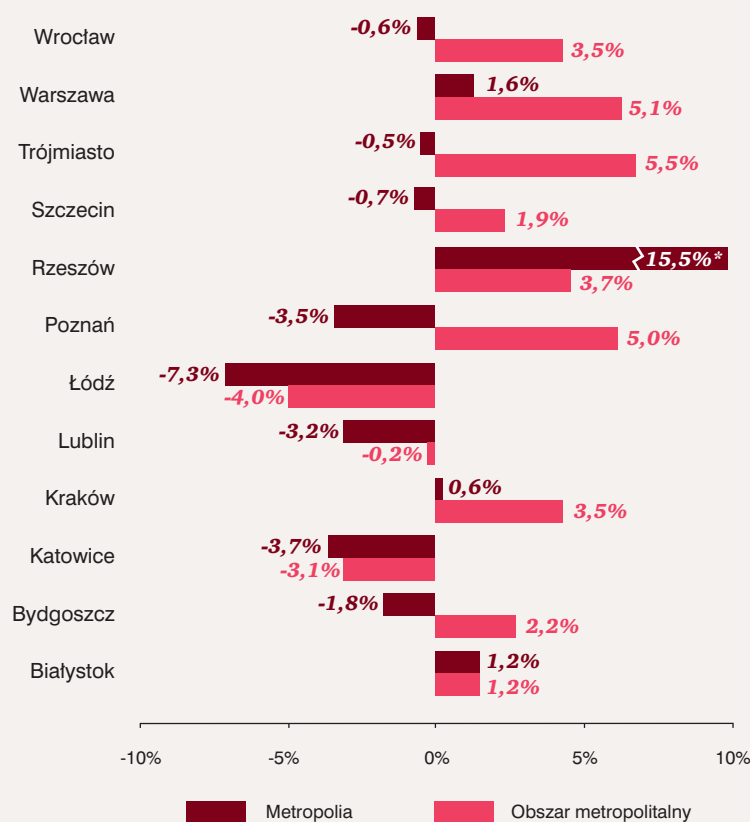
Nie ma wątpliwości, że w odniesieniu do wszystkich badanych miast mieliśmy do czynienia ze wzrostem 7 kapitałów. Jednak nie był on we wszystkich metropoliach równie dynamiczny. W ciągu minionej dekady kapitały rosły zdecydowanie szybciej niż przeciętnie w przypadku Wrocławia i Katowic (w krótszym okresie 4 lat, dla którego mamy porównywalne dane, również w Lublinie). W Warszawie, Krakowie, Łodzi i Trójmieście wzrost kapitału był bliski średniemu (w krótszym okresie również w Białymstoku). Wzrost kapitałów nieco wolniejszy od przeciętnego odnotował Poznań (w krótszym okresie również Szczecin i Bydgoszcz). Najwyższym przeciętnym poziomem 7 kapitałów dysponuje dziś Warszawa (135% średniego poziomu), Wrocław i Kraków (112-114%), Katowice i Poznań (107-109%) oraz Trójmiasto (103%). Poniżej średniej lokuje się przeciętny poziom 7 kapitałów w Rzeszowie i Lublinie (91-94%), Łodzi i Szczecinie (85-86%), a także w Białymstoku i Bydgoszczy (81-83%).

W ostatecznym rozrachunku, jednym z najważniejszych wskaźników określających relatywne powodzenie polskich metropolii w ciągu minionej dekady są zmiany ludności zaobserwowane na całym obszarze metropolitalnym, będące wynikiem zarówno zmian demograficznych, jak zjawisk migracyjnych. Wzrost ludności obszaru metropolitalnego oznacza generalnie duży sukces rozwojowy, spadek – niepożądaną kumulację nierozwiązanych wciąż problemów. Charakterystycznym zjawiskiem było przy tym w większości przypadków zmniejszenie ludności samego miasta, któremu towarzyszył wzrost ludności na obszarach otaczających. Wyjątkami od tej reguły były tylko Warszawa i Kraków, gdzie wzrosła zarówno ludność miasta, jak obszarów otaczających. Wzrost populacji Rzeszowa i Białegostoku wynikał głównie z rozszerzenia granic obu miast.

Największy wzrost liczby ludności nastąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania (wzrost o 5%), a także Wrocławia, Krakowa i Rzeszowa (wzrost o 3,5%). Wolniejszy wzrost wystąpił na obszarach metropolitalnych Bydgoszczy, Szczecina i Białegostoku (wzrost o 1-2%). Ludność obszaru metropolitalnego Lublina nie uległa zmianie, natomiast znaczący spadek nastąpił w obszarach metropolitalnych Katowic i Łodzi (spadek o 3-4%).

Zmiany liczby ludności w polskich obszarach metropolitalnych, 2004-2013

* Wzrost wynikał głównie z rozszerzenia obszaru miasta

Źródło: GUS

5%

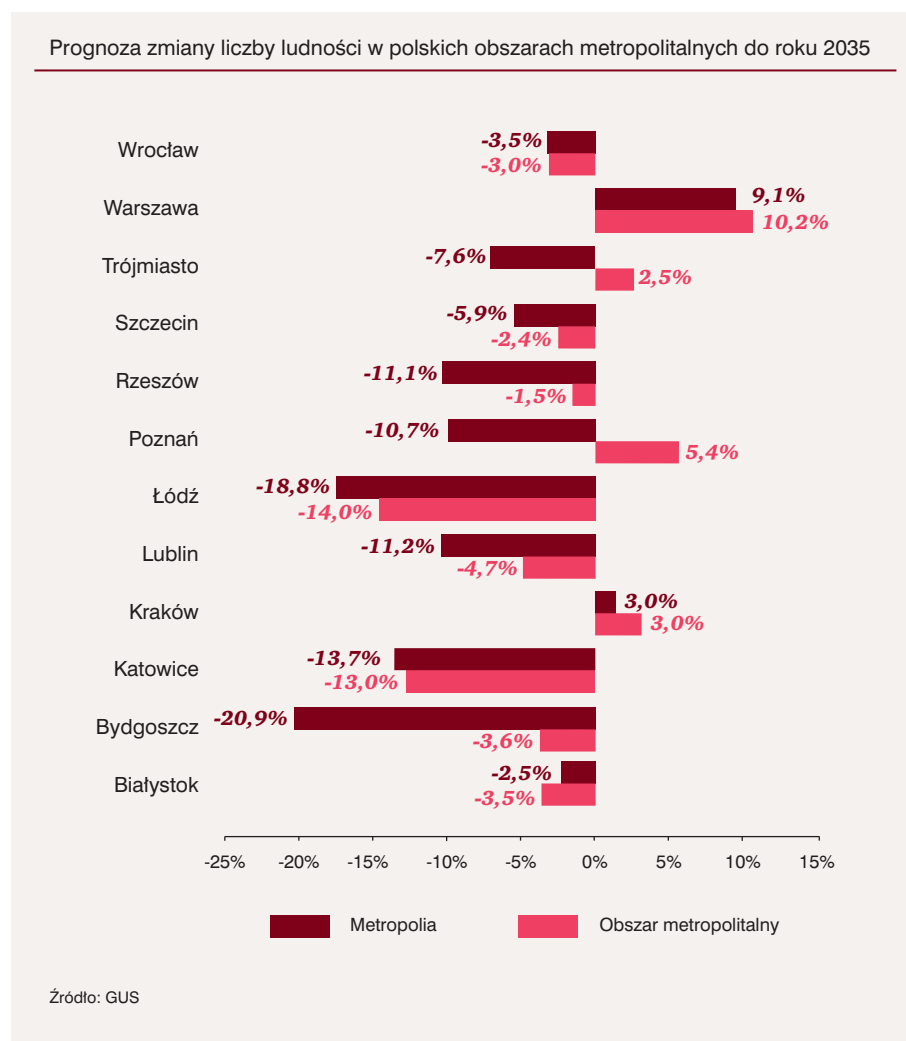
to największy wzrost liczby ludności, który wystąpił na obszarach metropolitalnych Trójmiasta, Warszawy i Poznania

Zgodnie z prognozą GUS, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie.

Daleko większe znaczenie ma jednak prognoza ludności GUS na najbliższe 20 lat, wynikająca z analizy obecnej struktury demograficznej i obserwowanych trendów w zakresie migracji. Zgodnie z tą prognozą, do roku 2035 wzrost ludności nastąpi jedynie w Warszawie (wzrost o 9%) oraz nieznacznie zwiększającą populację Krakowie. W pozostałych polskich metropoliach populacja zmniejszy się, a największy spadek oczekiwany jest w Bydgoszczy i Łodzi (spadek po ok. 20%). Spadek liczby ludności metropolii skompensowany będzie w pełni wzrostem liczby ludności obszarów otaczających jedynie w przypadku Poznania i Trójmiasta.

W efekcie tego, do roku 2035 zwiększeniu ulegnie ludność obszarów metropolitalnych Warszawy, Krakowa, Poznania i Trójmiasta, a spadnie ludność pozostałych obszarów metropolitalnych (najsilniej łódzkiego i katowickiego). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym, według dzisiejszej definicji tego wieku, zwiększy się w polskich metropoliach z 22% do 27%. Najlepiej sytuacja będzie się pod tym względem kształtować w Warszawie i Krakowie (25%), najmniej korzystnie w Łodzi (31%).

Należy jednak dodać, że obecna prognoza GUS w nieznacznym stopniu uwzględnia możliwe kształtowanie się trendów migracyjnych, a zwłaszcza imigracji do Polski. W przypadku prawdopodobnego wyraźnego wzrostu liczby imigrantów, trendy w zakresie zmian populacji i struktury demograficznej polskich metropolii i obszarów metropolitalnych mogą ulec poprawie, zwłaszcza w przypadku metropolii które odniosą wyraźny sukces w zakresie rozwoju gospodarki i poprawy jakości życia.

Wyzwania na przyszłość: strategia i współpraca

Trudno porównać polskie metropolie dnia dzisiejszego nie tylko z ich obrazem sprzed ćwierć wieku, kiedy zaczęła się polska transformacja, ale nawet sprzed dekady, kiedy Polska zaczęła dopiero odczuwać pierwsze efekty członkostwa w Unii Europejskiej.

Zmiany są ogromne i wielowymiarowe, dotykające każdej dziedziny życia miast i ich mieszkańców. Mimo to, droga do pokonania w celu zapewnienia poziomu i jakości życia na poziomie takim, jak w dobrze rozwiniętych metropoliach zachodniej Europy, pozostaje ciągle jeszcze daleka. Wysiłek, jaki muszą podjąć w tym celu w najbliższych latach polskie metropolie, jest więc nadal znaczący.

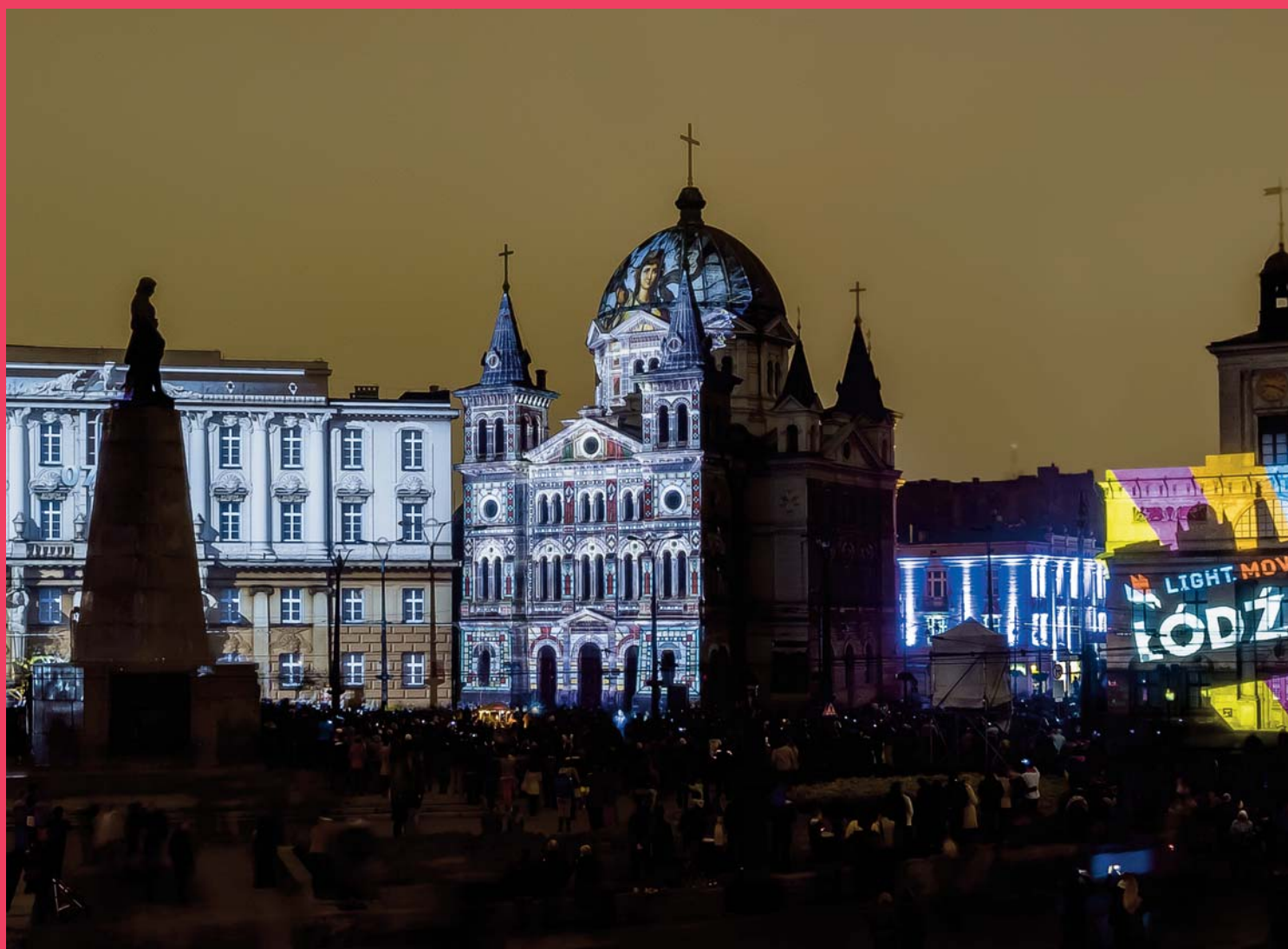
Rozwój gospodarczy, integracja europejska i przemiany zachodzące w kraju i społeczeństwie dały polskim miastom szansę na wyraźne przyspieszenie procesu akumulacji kapitału rozwojowego we wszystkich siedmiu obszarach, które uznajemy za kluczowe dla ich przyszłości.

Należy jednak pamiętać, że kapitał rozwojowy akumuluje się latami, a na efekty wzrostu zasobów kapitału w postaci zwiększenia dochodów, aktywności gospodarczej i jakości życia mieszkańców trzeba często długo czekać. Kluczowe znaczenie ma więc przyjęcie odpowiedniej, strategicznej i długookresowej perspektywy w planowaniu rozwoju miasta, bazującej na kluczowych zasobach i eliminującej główne niedostatki w zakresie 7 kapitałów.

Wybór strategii, a następnie jej skuteczna realizacja wymaga umiejętnego współdziałania wszystkich instytucji zainteresowanych sukcesem rozwojowym: władz, biznesu i społeczeństwa obywatelskiego. Prawdziwy sukces osiągną tylko te metropolie, których mieszkańcy będą umieli zdobyć się na taką współpracę.

Łódź

Najważniejsze wnioski i rekomendacje

W stronę nowej Ziemi Obiecanej

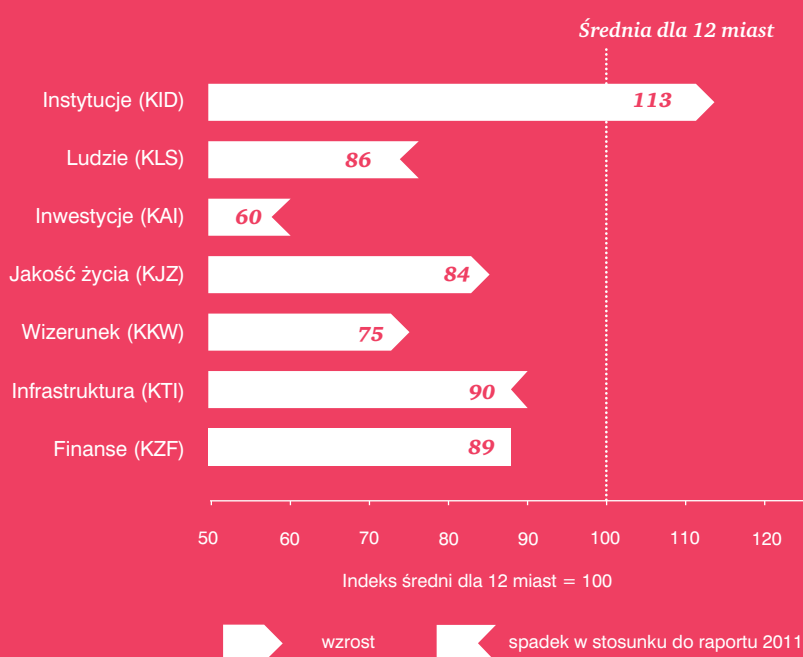
Łódź była w swej historii „ziemią obiecaną”. Dziś powoli i z trudem, ale systematycznie zyskuje nowe szanse rozwojowe. Trudna historia rozwoju gospodarczego i społecznego minionych dekad powoduje, że miasto ciągle musi zmagać się z gigantycznymi problemami, utrudniającymi osiągnięcie sukcesu. Główną słabością jest niedostateczny rozwój kapitału ludzkiego, rzutujący w poważnym stopniu na sytuację ekonomiczną miasta, aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców, a w ślad za tym i na jakość życia. Druga słabość to nieadekwatna do potrzeb infrastruktura (zwłaszcza mieszkaniowa i służąca komunikacji wewnątrz miasta). Choć miasto rozpoczęło i z sukcesem realizuje ogromne inwestycje rewitalizacyjne i drogowe, na zauważalną poprawę trzeba jeszcze

począkać. Trzecia wielka słabość – po części wynikająca z poprzednich – to wizerunek, którego poprawa wymaga większych wysiłków w celu przyciągnięcia inwestorów. Wszystko to razem tworzy zakłętą krąg, który miasto stara się przerwać realizując kompleksową Strategię Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+.

Choć wskaźniki dla Łodzi nadal pozostają poniżej średniej w ocenie rozwoju analizowanych 7 kapitałów, to jednak miasto zaczyna się wyraźnie zmieniać. Warto odnotowania jest osiągnięty w ostatnich latach postęp w zakresie funkcjonowania instytucji miejskich, wysiłek w zakresie poprawy generalnego wizerunku (m.in. poprzez aktywność w dziedzinie kultury), realizowany program obszarowej

rewitalizacji, wdrożony program obsługi i zachęty dla inwestorów, wykorzystanie funduszy unijnych dla poprawy infrastruktury.

Niewątpliwie Łódź potrzebuje strategii dwutorowej – z jednej strony skoncentrowanej na osiągnięciu sukcesów tam, gdzie jest to możliwe stosunkowo szybko (np. poprzez poprawę wizerunku i wzrost atrakcyjności inwestycyjnej), z drugiej zapewniającej realizację kluczowych celów długofalowych – poprawy jakości kapitału ludzkiego, rewitalizacji tkanki miejskiej, poprawy infrastruktury, wzrostu jakości życia. Skuteczna realizacja takiej strategii jest wspólnym celem władz miejskich, łódzkiego biznesu i instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Najmocniejsze strony miasta:

- Sprawnie działające instytucje miejskie
- Obiektywne czynniki zwiększające atrakcyjność inwestycyjną
- Aktywność społeczeństwa obywatelskiego

Główne problemy do rozwiązania:

- Słaby rozwój kapitału ludzkiego
- Niekorzystny wizerunek
- Niezbyt korzystnie postrzegane warunki do inwestowania
- Funkcjonowanie transportu publicznego i zmniejszenie uciążliwości ruchu (wynikającego częściowo z prowadzonych procesów inwestycyjnych)
- Poprawa jakości życia mieszkańców

1.

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta.

Ludzie

Dlaczego mierzymy Kapitał Ludzki i Społeczny? (KLS)

Ludzie są najważniejszym i najcenniejszym zasobem, określającym szanse rozwojowe miasta. We współczesnym świecie można kupić niemal wszystko: wynająć firmę reklamową, która dokona promocji miasta, znaleźć inwestorów, którzy wyłożą pieniądze na rozwój infrastruktury, zbudować sprawną administrację i system internetowej obsługi mieszkańców miasta. Ale nic nie zastąpi ludzi: ich kwalifikacji, zapału do pracy, aktywności w działalności gospodarczej i społecznej. Na dłuższą metę to właśnie ludzie – a szerzej mówiąc, Kapitał Ludzki i Społeczny, czyli zespół cech określających wartość posiadanych zasobów ludzkich – decydują o rozwoju ekonomicznym i o sukcesie miasta.

Wartość zasobów ludzkich zależy od wielu czynników. Na część z nich możemy wpływać w niewielkim stopniu (np. na strukturę demograficzną). Nie można również zmusić ludzi do działalności gospodarczej i społecznej – choć można starać się do niej zachęcać i ułatwiać wszelkie inicjatywy w tym zakresie. Ale w niektórych dziedzinach – np. edukacji albo rynku pracy – możliwości aktywnych działań ze strony władz miejskich są całkiem spore.

Definicja Kapitału Ludzkiego i Społecznego (KLS)

Kapitał Ludzki i Społeczny oznacza syntetyczną miarę wartości zasobów ludzkich, którymi dysponuje miasto. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznajemy pięć cech: demografię, wykształcenie, nastawienie mieszkańców do gospodarki rynkowej, funkcjonowanie na rynku pracy oraz aktywność społeczeństwa obywatelskiego.

KLS: sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna miasta określona jest w pierwszej kolejności przez strukturę wieku oraz przez liczbę rodzących się dzieci. Zgodnie z przyjętą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie demografii to: wskaźnik obciążenia demograficznego, udział osób starszych w ludności miasta oraz liczba urodzin dzieci na 1000 mieszkańców.

Sytuacja demograficzna Łodzi jest najmniej korzystna ze wszystkich badanych 12 miast. Zarówno wskaźnik obciążenia demograficznego, jak odsetek osób w wieku poprodukcyjnym należy do najwyższych, przy jednocześnie najniższym współczynniku urodzeń (8,2 dziecka na 1000 mieszkańców).

Przy średnim poziomie KLS w zakresie demografii dla 12 porównywanych miast równym 100, KLS w Łodzi w tym zakresie szacujemy na poziomie 88,8.

KLS: wykształcenie

We współczesnej gospodarce o jakości zasobów ludzkich decydują w znacznej mierze kwalifikacje. Pomiar wymaga więc dokonania analizy przeciętnego poziomu wykształcenia mieszkańców: im lepsze wykształcenie, tym bardziej atrakcyjnym miejscem staje się miasto do inwestowania i prowadzenia działalności.

W naszej metodyki, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KLS w zakresie wykształcenia to odsetek osób z wykształceniem wyższym i średnim, liczba studentów szkół wyższych przypadających na 1000 mieszkańców oraz wskaźnik czytelnictwa gazet (procent ludności regularnie czytających jeden z 3 głównych dzienników ogólnokrajowych).

Sytuacja Łodzi w zakresie wykształcenia ludności jest poniżej średniej porównywanych 12 miast. Odsetek ludności z wyższym wykształceniem wynosi 19% wobec średniej 25%; lepiej kształtuje się za to sytuacja w zakresie ludności z wykształceniem średnim. Relacja liczby studentów do liczby mieszkańców miasta jest również umiarkowana, choć obserwujemy trend rosnący. Także wskaźnik czytelnictwa gazet lokuje się wśród najniższych spośród 12 badanych ośrodków.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS Łodzi w zakresie wykształcenia wynosi 76,3.

Ludzie

KLS: stosunek do gospodarki rynkowej

Na perspektywy rozwoju wpływa też stosunek mieszkańców miasta do gospodarki rynkowej – tam, gdzie ludzie bardziej akceptują reguły rynku, łatwiej się też do niego dostosowują, są bardziej aktywni i odnoszą większe sukcesy gospodarcze.

Wskaźnikiem użytym do pomiaru KLS w tym zakresie jest zarejestrowany odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą.

KLS: rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy, z punktu widzenia kapitału ludzkiego, to przede wszystkim dostępność pracowników o poszukiwanych przez pracodawców kwalifikacjach. W mieście o wysokim kapitale ludzkim powinniśmy obserwować niską stopę bezrobocia.

KLS w zakresie rynku pracy mierzymy analizując stopę bezrobocia – ogólną oraz wyliczoną jedynie dla młodzieży.

KLS: aktywność społeczeństwa obywatelskiego

Wysoka aktywność społeczeństwa obywatelskiego oznacza, że w mieście istnieje duży kapitał społeczny – ludzie są gotowi do działań we wspólnym interesie.

KLS w zakresie aktywności społeczeństwa obywatelskiego mierzymy poprzez ilość zgłoszonych projektów do budżetu partycypacyjnego w przeliczeniu na liczbę mieszkańców oraz średnią frekwencję wyborczą (wybory parlamentarne 2011, wybory prezydenckie 2010, europejskie i samorządowe 2014).

Sytuacja w tym zakresie w Łodzi kształtuje się poniżej średniej. Odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą jest jednym z niższych wśród badanych miast.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS Łodzi w zakresie postaw prorynkowych wyliczamy na poziomie 93,8.

Sytuację na rynku pracy Łodzi można uznać za nadal trudną. Dwukrotnie wyższej niż przeciętna dla 12 miast stopie bezrobocia towarzyszy wciąż relatywnie niski poziom płac. Również bezrobocie wśród młodzieży jest na znacznie wyższym niż przeciętny poziomie. Mimo znacznej poprawy w ciągu minionej dekady, Łódź pozostaje jedynym spośród miast o porównywalnej wielkości, w którym bezrobocie (w tym zwłaszcza bezrobocie strukturalne) stanowi istotny problem.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS w Łodzi w zakresie rynku pracy wyliczamy na poziomie 57,5.

Aktywność społeczeństwa obywatelskiego jest jasnym punktem w zakresie KLS Łodzi. Choć frekwencja w wyborach lokuje się poniżej średniej, liczba projektów zgłoszonych do budżetu partycypacyjnego jest znacznie powyżej.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KLS w Łodzi w tym zakresie wyliczamy na poziomie 113,7.

Ludzie – Podsumowanie

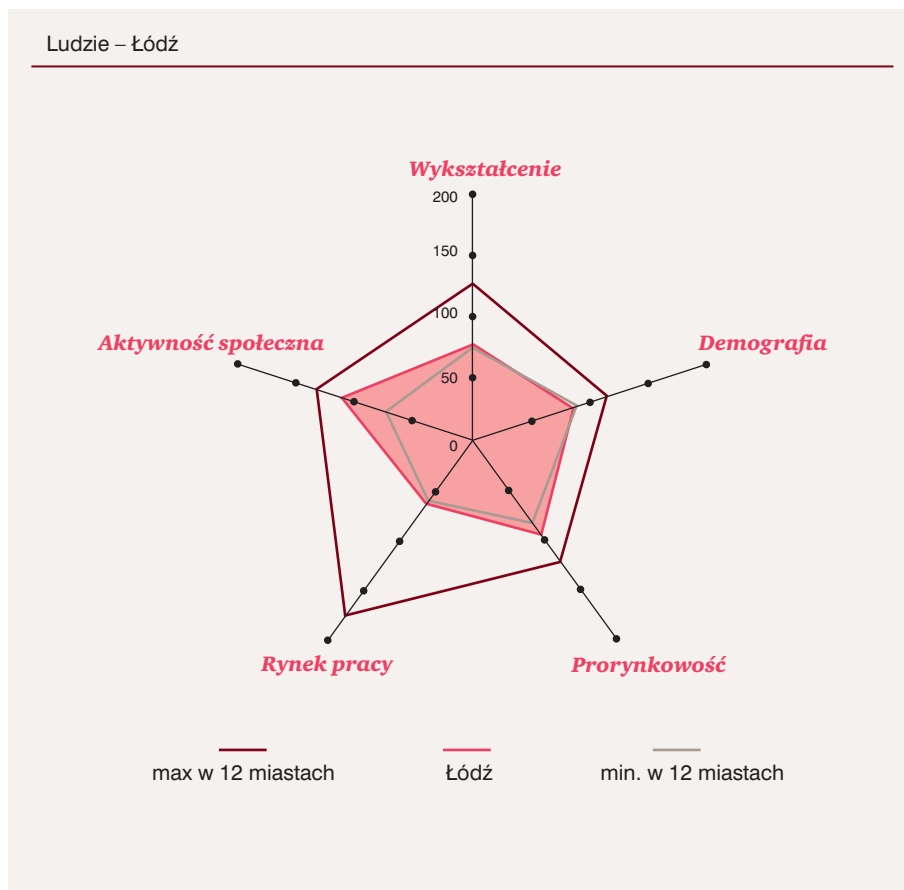
Kapitał Ludzki i Społeczny Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Łodzi szacujemy na 86,0.

Trudna sytuacja w zakresie KLS Łodzi jest wynikiem wielu dekad zaniedbań i niewłaściwego w przeszłości modelu rozwoju gospodarczego i społecznego miasta. Spadek ten jest szczególnie ciężki w dwóch dziedzinach – sytuacji demograficznej i wykształcenia mieszkańców, a więc tych elementów KLS, których poprawa wymaga wieloletniego konsekwentnego działania, a efekty przychodzą z dużym opóźnieniem. Pewną nadzieję budzi natomiast stosunkowo wysoka aktywność społeczna mieszkańców.

Jedyną korzystną stroną tej sytuacji jest wciąż sprzyjający inwestorom rynek pracy – biorąc pod uwagę położenie miasta oraz warunki płacowe panujące w Łodzi, z większym prawdopodobieństwem ulokują tu swoje inwestycje. Łódź zatem powinna kontynuować wysiłek skierowany na przyciąganie inwestorów, zwłaszcza tych, którzy korzystają z wysoko i średnio wykwalifikowanej pracy. Z drugiej jednak strony, należy pamiętać że w przypadku bezrobocia strukturalnego mamy raczej do czynienia z problemem natury socjalnej a nie ekonomicznej, którego rozwiązanie jest bardzo kosztowne i może następować tylko stopniowo.

W porównaniu z innymi wielkimi miastami Polski, KLS Łodzi wymaga intensywnego rozwoju, aby poprawić sytuację gospodarczą i społeczną miasta. Konieczne są działania w zmiernie do poprawy wykształcenia ludności, sytuacji na rynku pracy, a także odwrócenia niekorzystnych trendów demograficznych.

Korzystne zmiany odnoszące się do odsetka osób prowadzących działalność gospodarczą powinny być kontynuowane przez rozwój i promocję przedsiębiorczości. Ponadto nie można zapominać o wsparciu funkcjonowania i rozwoju organizacji pozarządowych, co sprzyja rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego i aktywności społecznej. Warto zwrócić uwagę na szereg ciekawych inicjatyw, które miasto już podjęło w tym zakresie, m.in. programy: „Lokale dla kreatywnych”, „Młodzi w Łodzi”, „Mia100 kamienic”, Łódzka Karta Dużej Rodziny. Niewątpliwie jednak potrzebny jest w tej dziedzinie dalszy wysiłek.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, łączny Kapitał Ludzki i Społeczny Łodzi szacujemy na

86,0

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy.

Jakość Życia

Dlaczego mierzymy Kapitał Jakości Życia? (KJZ)

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć swoim mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia w mieście powoduje, że ludzie chętnie decydują się tu właśnie mieszkać i pracować, poszukiwani specjaliści odrzucają oferty przeniesienia się do innych ośrodków krajowych lub zagranicznych, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu to swojej działalności. Wysoka jakość życia oznacza również dumę i zadowolenie ze swojego miasta, podczas gdy niska jakość życia rodzi rozczarowanie i frustrację.

Na ocenę jakości życia w mieście składa się wiele czynników. Ważną rolę odgrywa stan środowiska naturalnego, istotna jest także dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma poczucie bezpieczeństwa – w mieście, w którym go brakuje, nawet najwspanialsze centra rozrywkowe i najlepsze usługi nie są w stanie spowodować, by mieszkańcy i goście czuli się naprawdę dobrze.

Definicja Kapitału Jakości Życia (KJZ)

Kapitał Jakości Życia w znacznej mierze determinuje ocenę, w jakim stopniu miasto stanowi dobre miejsce do życia i pracy. Przy pomiarze KJZ bierzemy pod uwagę pięć aspektów jakości życia: stan środowiska naturalnego, poziom usług medycznych, poziom usług edukacyjnych, odczucie bezpieczeństwa oraz nowo dodany wskaźnik uciążliwości ruchu drogowego.

KJZ: stan środowiska naturalnego

Miasta o dobrym stanie środowiska naturalnego dają swoim mieszkańcom daleko większe poczucie komfortu i zadowolenia z życia niż miasta zatruwane. Trzeba jednak pamiętać, że w dziedzinie ekologii – jak w wielu innych – obiegowe sądy są często trudne do zwalczania, a spektakularne porażki lub sukcesy (np. pojawienie się niewidzianych od lat gatunków ptaków lub ryb) robią często większe wrażenie od rzeczywistych pomiarów stopnia zanieczyszczenia środowiska.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego, to: pomiar zanieczyszczenia powietrza (indeks emisji różnego typu zanieczyszczeń gazowych i pyłowych) oraz procent oczyszczanych ścieków.

Pod względem stanu środowiska naturalnego sytuacja Łodzi jest poniżej przeciętnej badanych 12 miast, przede wszystkim skutkiem dużego zanieczyszczenia powietrza. Równocześnie jednak w Łodzi oczyszcza się 100% ścieków, a nakłady na ochronę środowiska są bliskie średniej.

Przy średnim poziomie KJZ w zakresie stanu środowiska naturalnego dla 12 miast równym 100, KJZ w Łodzi w tym zakresie szacujemy na poziomie 89,3.

KJZ: jakość opieki zdrowotnej

Dostępność odpowiedniej jakości usług medycznych jest jednym z czynników które w największym stopniu rzutują na ocenę warunków życia w mieście. Przy generalnych problemach, które mają w tym zakresie wszystkie miasta Polski, sytuacja poszczególnych metropolii jest bardzo zróżnicowana.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KJZ w zakresie usług medycznych to liczba lekarzy przypadająca na 1000 mieszkańców, wskaźnik śmiertelności niemowląt, liczbę punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia na terenie miasta (ranking szpitali Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia i 'Rzeczpospolitej') oraz przeciętny czas oczekiwania na wizytę u specjalisty (ginekologa).

Sytuacja w zakresie opieki zdrowotnej w Łodzi jest bliska średniej dla 12 miast. Przy nieco niższej liczbie lekarzy na 1000 mieszkańców, wyniki w zakresie czasu oczekiwania na wizytę u specjalisty oraz liczby punktów zdobytych w rankingu przez placówki służby zdrowia w Łodzi są lepsze niż przeciętnie. Niestety, stosunkowo wysoko kształtuje się wskaźnik śmiertelności niemowląt, który jest uważany za najbardziej syntetyczny miernik zdrowotności społeczeństwa i funkcjonowania służby zdrowia.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Łodzi w zakresie opieki zdrowotnej wynosi 99,0.

Jakość Życia

KJZ: jakość edukacji

Jakość usług edukacyjnych jest często jednym z pierwszych pytań padających przy porównaniu ogólnej jakości życia w mieście. Z jednej strony dobre szkoły, do których można posłać dzieci i wysoko notowane wyższe uczelnie przyciągają nowych mieszkańców i ułatwiają decyzję o osiedleniu się – czasowo, lub na stałe (wpływa to na dostępność wysoko wykwalifikowanych pracowników). Z drugiej strony, dobra edukacja pozwala na szybszy awans cywilizacyjny i gospodarczy miasta, wpływając na sądy o perspektywach jego rozwoju.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KJZ są: punkty zdobyte przez najważniejsze uczelnie miasta w rankingu wyższych uczelni (ranking „Perspektyw”), wskaźnik zdawalności matur w roku 2014.

Wskaźniki jakości usług edukacyjnych w Łodzi nadal wymagają poprawy na wszystkich szczeblach edukacji. Ranking wyższych uczelni plasuje się w Łodzi poniżej przeciętnej, natomiast zdawalność matur jest bliska średniej.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Łodzi w zakresie jakości edukacji kształtuje się na poziomie 87,3.

KJZ: odczucie bezpieczeństwa

Odczucie bezpieczeństwa ma wiele wymiarów: ważne jest zarówno fizyczne bezpieczeństwo mieszkańców (skala przestępczości i bezpieczeństwo ruchu drogowego), ochrona przed klęskami żywiołowymi i nieszczęśliwymi wypadkami, a także poczucie bezpieczeństwa w zakresie zdrowia i możliwości znalezienia pracy.

W pomiarze KJZ w zakresie odczucia bezpieczeństwa ograniczyliśmy się do sfery bezpieczeństwa fizycznego i użyliśmy jako wskaźników: liczby odnotowanych przestępstw oraz liczby kolizji i wypadków drogowych (wszystko w odniesieniu do liczby mieszkańców) oraz liczby kamer w monitoringu miejskim na kilometr kwadratowy powierzchni miasta.

Dane sugerują, że Łódź zapewnia mieszkańcom i gościom poczucie bezpieczeństwa na poziomie niższym od średniej dla badanych miast – decyduje o tym wyższy wskaźnik przestępstw i wypadków drogowych oraz stosunkowo niska ilość kamer w monitoringu miejskim.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Łodzi w zakresie bezpieczeństwa kształtuje się na poziomie 83,8.

KJZ: uciążliwość ruchu drogowego

Uciążliwość ruchu drogowego jest nowym obszarem, wprowadzonym do pomiaru w bieżącym raporcie. Długi czas spędzany w korkach oznacza zarówno wyraźne pogorszenie jakości życia, jak realne straty gospodarcze.

W pomiarze KJZ w zakresie uciążliwości ruchu drogowego użyliśmy jako wskaźników: wskaźnika uciążliwości korków (mierzonego jako wzrost czasu potrzebnego na przejazd z centrum miasta do największych dzielnic mieszkaniowych w godzinach szczytu) oraz liczby samochodów na kilometr kwadratowy.

Zebrane dane wskazują, że Łódź, wraz z Warszawą i Krakowem, plasuje się w pierwszej trójce miast z największą uciążliwością korków. Jest to oczywiście w znacznej mierze efekt gęstej zabudowy centrum miasta, ale również ogromnych inwestycji drogowych (budowa trasy W-Z) prowadzonych obecnie w centrum miasta i braku pełnej obwodnicy (jej kluczowy odcinek jest wciąż w budowie).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KJZ w Łodzi w zakresie uciążliwości ruchu drogowego kształtuje się na poziomie 61,7

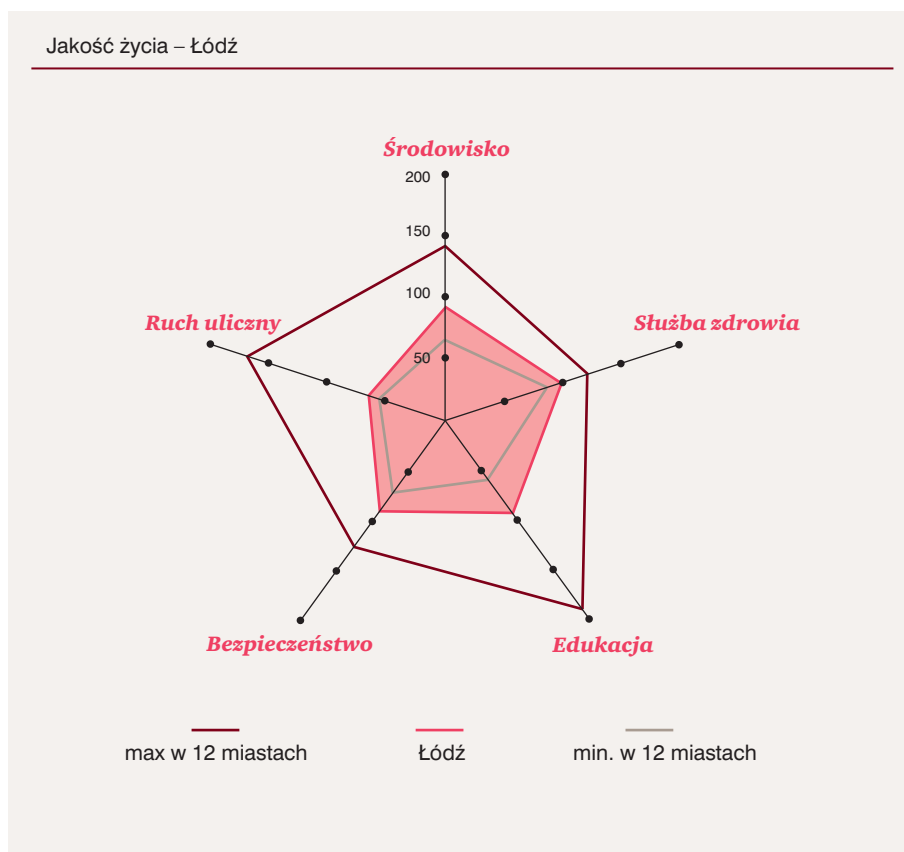
Jakość Życia – Podsumowanie

Kapitał Jakości Życia Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Łodzi wynosi 84,2.

Łączna ocena Kapitału Jakości Życia w Łodzi jest poniżej przeciętnego poziomu dla 12 badanych ośrodków. Stosunkowo najlepiej w tym zakresie miasto radzi sobie ze służbą zdrowia, gorzej jest z edukacją i poczuciem bezpieczeństwa. We wszystkich tych dziedzinach niezbędna jest intensyfikacja działań, co w dalszej perspektywie może przynieść wyraźną poprawę sytuacji.

Trudniej będzie natomiast uzyskać przełomowe zmiany w zakresie jakości środowiska naturalnego (powietrza) oraz uciążliwości ruchu drogowego. Miasto opracowuje obecnie Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, skoncentrowany na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Niewątpliwie kluczową rolę mogą tu odegrać właściwe inwestycje infrastrukturalne (w tym zakończenie prac związanych z budową obwodnicy) oraz zwiększenie atrakcyjności transportu publicznego i użytkowania rowerów. Usuwaniu źródeł niskiej emisji służyć też będzie kontynuacja działań rewitalizacyjnych. Problemy korków w ciasno zabudowanym centrum wymagają poszukiwania śmiałych i innowacyjnych rozwiązań.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Jakości Życia w Łodzi wynosi

84,2

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz.

Wizerunek

Dlaczego mierzymy Kapitał Kultury i Wizerunku? (KKW)

We współczesnym świecie i współczesnej gospodarce, decyzje o kupnie towarów i usług podejmujemy nie tylko na podstawie ich rzeczywistych walorów, ale na podstawie naszych wyobrażeń o produkcie. Ważne jest to, co kojarzy nam się z daną marką: jej prestiż, jakość, zaufanie które do niej mamy. Z miastami jest podobnie. Obok tego, co miasto oferuje mieszkańcom i firmom, niesłychanie istotne jest to, z czym miasto się nam kojarzy, czyli jego wizerunek. Miasto o wizerunku miejsca dynamicznego, przyjaznego, interesującego, dobrego do życia, przyciągnie zarówno turystów, jak inwestorów.

Wizerunek miasta zależy od wielu czynników. Wiele znaczą obiegowe sądy i generalne wyobrażenia o mieście, które często niełatwo zmienić (zwłaszcza sądy negatywne – albo po prostu brak jakiegokolwiek rozpoznawalnego wizerunku). Ogromną rolę odgrywają także czynniki kulturowe – i to dotyczące zarówno kultury wysokiej, interesującej głównie dla elit intelektualnych, jak kultury życia codziennego, z którą spotykamy się wszyscy na każdym kroku.

Definicja Kapitału Kultury i Wizerunku (KKW)

Kapitał Kultury i Wizerunku jest miarą tego, w jaki sposób miasto jest postrzegane – zarówno przez własnych mieszkańców, jak przez osoby z zewnątrz. Przy pomiarze KKW bierzemy pod uwagę trzy cechy: generalne opinie o mieście, kulturę wysoką oraz kulturę życia codziennego.

KKW: generalny wizerunek miasta

Generalny wizerunek dotyczy zarówno ogólnej rozpoznawalności i powszechnie uznanej atrakcyjności miasta, jak postrzegania tradycyjnych walorów jego mieszkańców (np. tradycji solidności i pracowitości).

Zgodnie z naszą metodyką, podstawowe wskaźniki użyte do pomiaru KKW w zakresie generalnego wizerunku to: liczba „dobrych skojarzeń” związanych z miastem dostępna w Internecie (np. ilości stron WWW z nazwą miasta i użytym słowem „kultura”), liczba odwiedzających miasto turystów zagranicznych, ilość recenzji atrakcji turystycznych zgłaszanych w serwisie tripadvisor, obserwowana skala przedsiębiorczości.

Poprawa ogólnego wizerunku Łodzi wciąż wymaga wielu starań. Miasto jest za mało widoczne w internecie i popularnych przewodnikach, mimo swoich oryginalnych atrakcji i wielokulturowego dziedzictwa (liczba odwiedzających miasto turystów jest stosunkowo niska, ale w ostatnich latach wzrasta). Realizowanym ambitnym planem rewitalizacji centrum miasta i waloryzowania zabytkowej zabudowy przemysłowej powinna towarzyszyć odpowiednio skuteczna strategia promocji miasta. Szczególnie, że Łódź ma już za sobą doświadczenie udanej rewitalizacji obszarów przemysłowych i stworzenie unikalnego centrum komercyjnego Manufaktura.

Przy średnim poziomie KKW w zakresie ogólnego wizerunku dla 12 miast równym 100, KKW w Łodzi szacujemy na poziomie 56,1.

Wizerunek

KKW: kultura wysoka

Na wizerunek miasta w znacznej mierze składa się jego aktywność w zakresie kultury wysokiej. Choć z usług kultury wysokiej korzysta zazwyczaj stosunkowo niewielki odsetek mieszkańców i gości, to właśnie znaczące wydarzenia kulturalne najłatwiej przebijają się do opiniotwórczych mediów i kształtują obraz miasta jako miejsca interesującego, atrakcyjnego i pociągającego.

Podstawowe wskaźniki, które wybraliśmy do pomiaru KKW w zakresie kultury wysokiej, to: budżet miasta na kulturę, liczba koncertów, festiwali filmowych, teatralnych i muzyki poważnej, a także liczba uczestników największych koncertów (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców).

Ocena Łodzi w zakresie kultury wysokiej jest najlepsza wśród analizowanych trzech składowych KKW, lokując się powyżej średniego poziomu dla analizowanych miast. Budżet Łodzi przeznaczony na kulturę, w przeliczeniu na głowę mieszkańca, należy do stosunkowo niskich (choć należy zaznaczyć, że część instytucji kulturalnych nie jest finansowana bezpośrednio z budżetu miasta). Sytuację poprawia jednak liczba wielkich imprez i koncertów, a także wskaźnik festiwali filmowych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Łodzi w zakresie kultury wysokiej wynosi 102,1.

KKW: kultura życia codziennego

Większość mieszkańców i gości miasta wyrabia sobie ogólne zdanie na jego temat na podstawie kultury życia codziennego: oferowanego wyboru restauracji, hoteli, liczby przyzwoitych kin, możliwości relaksu w parkach lub udziału w popularnych imprezach masowych.

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KKW w tym zakresie są: liczba uczestników imprez masowych w mieście, liczba miejsc dostępnych w kinach, liczba restauracji oraz ilość punktów przyznanych restauracjom wysokiej klasy przez przewodnik kulinarny Gault et Millau (2015), liczba miejsc na stadionach sportowych (wraz ze znajdującymi się w budowie, liczba basenów oraz powierzchnia terenów zielonych w granicach administracyjnych miasta (wszystko w przeliczeniu na liczbę mieszkańców).

Wskaźnik KKW w zakresie kultury życia codziennego lokuje się w Łodzi dość nisko. Jedyne pod względem ilości terenów zielonych Łódź jest powyżej przeciętnej dla 12 miast, wszystkie inne wskaźniki kształtują się poniżej średniej (szczególnie liczba miejsc na stadionach).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KKW w Łodzi osiąga w zakresie kultury życia codziennego poziom równy 65,7.

Wizerunek – Podsumowanie

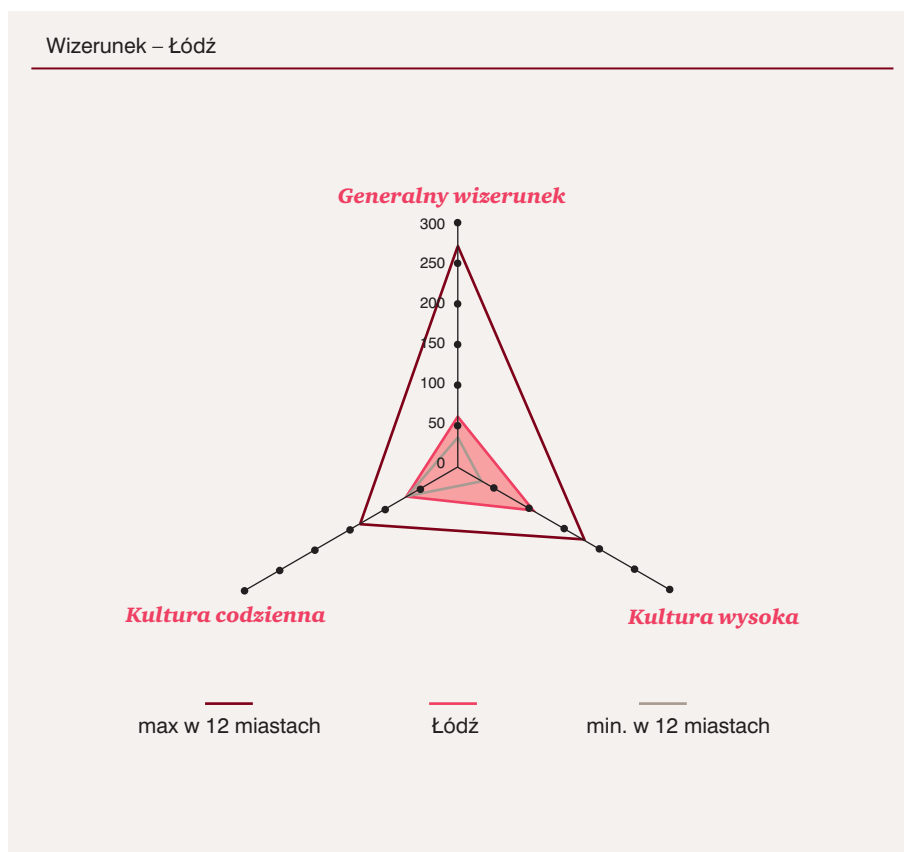
Kapitał Kultury i Wizerunku Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Łodzi wynosi 74,6.

Choć kapitał Kultury i Wizerunku Łodzi kształtuje się zdecydowanie poniżej średniej dla badanych miast, wydaje się, iż potencjał miasta w tym zakresie jest obecnie nieco lepiej wykorzystywany niż w przeszłości. Stereotypowe opinie o Łodzi jako nieciekawym mieście przemysłowym, stopniowo zmieniają się dzięki udanym imprezom kulturalnym oraz wykorzystaniu wizerunku miasta o długich tradycjach filmowych. Odzwierciedla to m.in. rosnąca liczba turystów odwiedzających Łódź w ostatnich latach.

Do dalszego pomyślnego rozwoju miasta potrzebna będzie, obok śmiałych wizji prezentowanych przez władze miasta, przede wszystkim kontynuacja i intensyfikacja działań w ramach realizowanej strategii promocyjnej, wsparta odpowiednim finansowaniem.

Ponadto dużo wysiłku należy włożyć w poprawę jakości kultury codziennej, aby lokalna społeczność mogła lepiej wykorzystywać swój czas wolny, a miasto kojarzyło się z bardziej atrakcyjnym życiem.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Kultury i Wizerunku Łodzi wynosi

74,6

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych.

Instytucje

Dlaczego mierzymy Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny? (KID)

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny określa funkcjonowanie instytucji zarządzających miastem: władz miejskich, administracji publicznej, służb porządkowych. Jest on również odbiciem aktywności obywatelskiej mieszkańców oraz sprawności funkcjonowania mechanizmów demokratycznych i komunikacji pomiędzy władzami i społeczeństwem.

W miastach, które dysponują wysokim Kapitałem Instytucjonalno-Demokratycznym, łatwiej jest wypracować i realizować spójną strategię rozwoju. Poddane demokratycznej kontroli władze wywiązują się lepiej ze swoich obowiązków, posiadają silniejszy mandat społeczny do zarządzania miastem, a aktywność mieszkańców wspomaga je w realizacji wspólnie ustalonych celów. W takiej sytuacji łatwiej o sukces w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Definicja Kapitału Instytucjonalno-Demokratycznego (KID)

Na Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny miasta składa się zarówno jakość działania władz miasta, jak aktywność jego mieszkańców oraz dobra komunikacja na linii władze-mieszkańcy.

Pomiaru rozwoju KID dokonujemy w trzech płaszczyznach: oceny sprawności funkcjonowania instytucji miejskich (władz i administracji publicznej), ich wysiłków na rzecz wywiązania się z jednej z najważniejszych funkcji – zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa, oraz aktywności instytucji pozarządowych.

KID: sprawność administracji

Ocena sprawności funkcjonowania władz i administracji ma dwojakie znaczenie. Z jednej strony, w grę wchodzi rzeczywiste oceny, bazujące na doświadczeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości. Z drugiej strony, na opinie te znaczący wpływ ma sposób komunikowania się władz ze społeczeństwem: włączenie mieszkańców do procesu tworzenia strategii rozwoju oraz odpowiednie wyjaśnianie problemów i celów prowadzonych działań.

Podstawowymi wskaźnikami użytymi do pomiaru KID w zakresie sprawności instytucji miejskich są: wydatki na administrację (w relacji do liczby ludności), czas oczekiwania na wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę (według ocen Związku Firm Deweloperskich), wskaźniki dostępności urzędów (dostosowane do potrzeb mieszkańców godziny otwarcia urzędów, możliwość załatwienia spraw przez internet na platformie epuap, ilość hotspotów samorządowych (nowy wskaźnik w tej edycji badania), udział budżetu partycypacyjnego w wydatkach łącznych miasta (nowy wskaźnik).

Sprawność działania instytucji miejskich w Łodzi oceniamy zdecydowanie powyżej przeciętnego poziomu dla 12 badanych miast (jest to najlepszy odnotowany wynik). Miasto wyróżnia się wysokimi wydatkami na administrację publiczną, dobrymi wskaźnikami w zakresie możliwości załatwienia spraw przez internet, śmiałością we wdrażaniu budżetu partycypacyjnego. Niższa od średniej jest za to ilość samorządowych hotspotów.

Przy średnim poziomie KID w zakresie sprawności administracji dla 12 miast równym 100, KID Łodzi szacujemy na poziomie 160,6.

Instytucje

KID: nakłady na bezpieczeństwo publiczne

Ocena instytucji miejskich opiera się w dużym stopniu na ich działaniach w newralgicznym obszarze bezpieczeństwa: skali wydatków na służby odpowiedzialne za porządek i bezpieczeństwo, współpracy z mieszkańcami, umiejętności zdobycia zaufania mieszkańców do służb porządkowych. Warto zauważyć, że pozytywna ocena działań władz w tym zakresie nie musi być tożsama z wysokim poczuciem bezpieczeństwa (uwzględnionym w Kapitale Jakości Życia) – są miasta o wysokiej przestępczości, gdzie władze dokonują dużego wysiłku i miasta, gdzie mimo mniejszych nakładów na bezpieczeństwo przestępczość jest niewielka.

W pomiarze KID w zakresie bezpieczeństwa użyliśmy jako wskaźników: wydatków miasta na bezpieczeństwo, liczby policjantów i strażników miejskich (wszystko w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) oraz procentu wykrywalności sprawców przestępstw.

Nakłady na bezpieczeństwo publiczne kształtują się w Łodzi na poziomie średnim. Przy niższej niż przeciętnej liczbie policjantów i strażników miejskich (w relacji do liczby mieszkańców), wykrywalność sprawców przestępstw plasuje się również na niższym od średniej poziomie. Równocześnie wydatki na bezpieczeństwo są nieco wyższe, niż w innych wielkich miastach Polski.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KID w Łodzi w zakresie nakładów na bezpieczeństwo kształtuje się na poziomie 99,3.

KID: aktywność instytucji pozarządowych

Wysoka aktywność instytucji pozarządowych służy lepszemu funkcjonowaniu mechanizmów demokratycznych, wzmocnieniu demokratycznej kontroli działania władz, wytworzeniu stosunków partnerstwa pomiędzy mieszkańcami miasta i władzami oraz większej skali współdziałania mieszkańców przy wypracowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju miasta.

KID w zakresie aktywności instytucji pozarządowych mierzymy poprzez analizę źródeł internetowych, pomiar ilości zarejestrowanych w mieście organizacji pozarządowych oraz odsetek głosów oddanych na ruchy miejskie w wyborach do rad miasta w roku 2014 (nowy wskaźnik w badaniu).

Aktywność instytucji pozarządowych jest w Łodzi istotnie niższa od średniej – dotyczy to zarówno liczby organizacji, jak ich aktywności w internecie, a także aktywności ruchów miejskich.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, wynik Łodzi w zakresie aktywności instytucji pozarządowych obliczamy na poziomie 77,6.

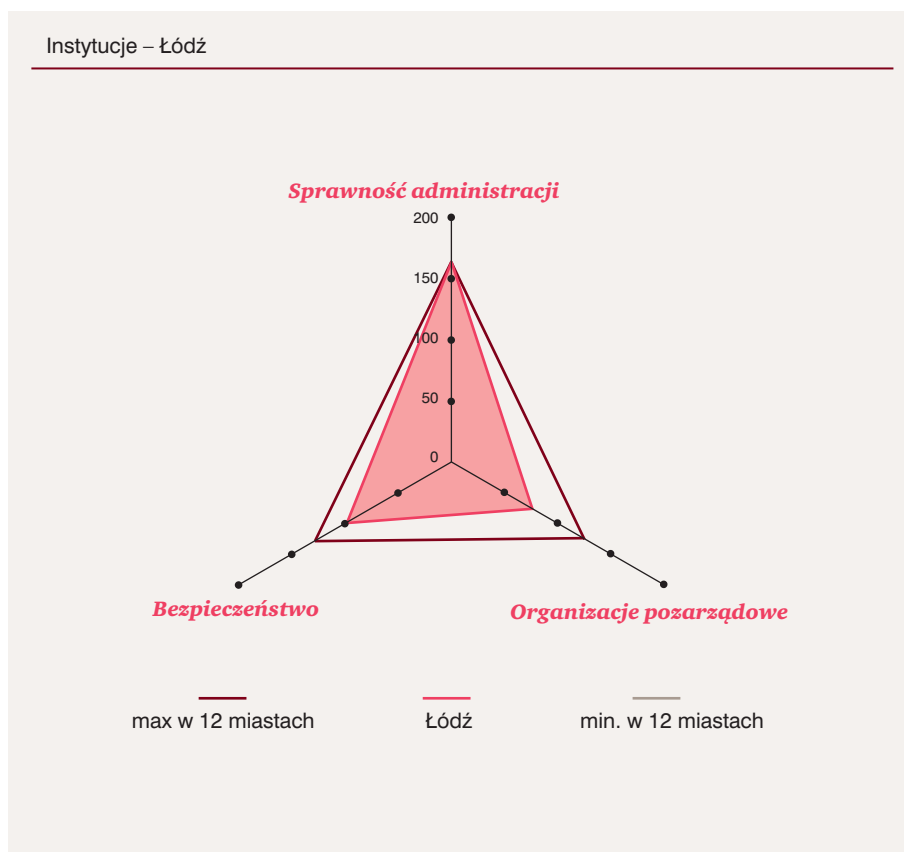
Instytucje – Podsumowanie

Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Łodzi wynosi 112,5 (jest to najlepszy wynik wśród porównywanych miast).

Porównanie kolejnych wyników badania PwC pokazuje, że w Łodzi podjęto duży i skuteczny wysiłek na rzecz poprawy działania instytucji miejskich. Jest to ważne w sytuacji, gdy właściwe zaadresowanie stojących przed miastem wyzwań zależy od umiejętności sformułowania i wdrożenia przez władze miasta skutecznej strategii rozwojowej, wspartej przez biznes i instytucje społeczeństwa obywatelskiego.

Dalsze wzmocnienie KID, zwłaszcza w dziedzinie aktywności instytucji pozarządowych, jest konieczne dla pomyślnego rozwoju Łodzi. Mimo postępu w tej dziedzinie i oznak budzenia się społeczeństwa obywatelskiego, procesy te należy aktywnie wspierać.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Instytucjonalno-Demokratyczny Łodzi wynosi

112,5

Infrastruktura

Dlaczego mierzymy Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny? (KTI)

Szeroko rozumiana infrastruktura, którą dysponuje miasto – sprawny transport, zasoby mieszkaniowe, infrastruktura usługowa oraz niezbędne we współczesnym świecie do życia i prowadzenia działalności media (zarówno tradycyjne, jak energia czy woda, jak nowoczesne, jak internet) – stanowi niezbędny warunek sprawnego funkcjonowania metropolii.

Bez sprawnej infrastruktury wzrasta uciążliwość życia mieszkańców, gwałtownie pogarsza się wizerunek miasta oraz spada jego atrakcyjność jako miejsca lokalizowania inwestycji. Warto zauważyć, że infrastruktura to nie tylko budowle, sprzęt i instalacje – to również sprawność organizacyjna firm i spółek komunalnych, pozwalająca na pełne wykorzystanie posiadanych zasobów infrastrukturalnych. Faktyczny poziom Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego zależy również często od tego, na ile sprawne funkcjonują rynki usług, mediów oraz rynek mieszkaniowy. W mieście posiadającym duże zasoby mieszkaniowe, ale niesprawnie funkcjonujący rynek, wynajęcie lub zakup odpowiedniego lokum może być równie trudne, jak w mieście, w którym mieszkań po prostu brak.

Definicja Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego (KTI)

Posiadany Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny rzutuje silnie na atrakcyjność miasta jako miejsca do życia i prowadzenia działalności gospodarczej. Ocena KTI opiera się zazwyczaj na rzeczywistych doświadczeniach i spostrzeżeniach mieszkańców miasta i odwiedzających je gości.

Szeroko rozpowszechnione złe oceny mogą zrujnować wizerunek metropolii, nawet jeśli w innych dziedzinach radzi sobie ona nieźle.

Pojęcie Kapitał Technicznego i Infrastruktury zawiera różne formy majątku służącego zaspokajaniu potrzeb miasta. Za najważniejsze dla potrzeb pomyślnego rozwoju uznaliśmy cztery rodzaje infrastruktury: infrastrukturę komunikacyjną, infrastrukturę energetyczną i informatyczną, infrastrukturę mieszkaniową, oraz infrastrukturę handlowo-usługową.

KTI: komunikacja

Ogólna ocena sprawności sieci komunikacyjnej w mieście wymaga wzięcia pod uwagę wielu czynników: infrastruktury drogowej, alternatywnych form ruchu drogowego, jakości funkcjonowania transportu zbiorowego oraz jakości połączeń miasta ze światem zewnętrznym.

Wybrane wskaźniki, których używamy do pomiaru KTI w zakresie komunikacji to: gęstość sieci drogowej, gęstość sieci ścieżek rowerowych i buspasów, ilość miejsc w transporcie publicznym w relacji do liczby ludności, istnienie autostradowej obwodnicy (pełnej lub częściowej), a także liczba i jakość połączeń miasta ze światem zewnętrznym: ilość bezpośrednich połączeń lotniczych i promowych (lotniska w promieniu 75 km), czas jazdy najszybszym pociągiem do 5 największych miast Polski, jakość połączeń drogowych z 5 największymi miastami Polski. Choć nie są to wszystkie wskaźniki, które można by wziąć pod uwagę, dają one pewien obraz stopnia rozwoju i jakości infrastruktury komunikacyjnej miasta.

Infrastruktura transportowa Łodzi jest na poziomie niższym od przeciętnej dla 12 badanych miast. Gęstość sieci drogowej, a także sieci ścieżek rowerowych, wypada równie słabo. Równocześnie Łódź posiada duży atut w postaci centralnego położenia w kraju, co sprawia, że czas dojazdu koleją do 5 największych miast w Polsce jest istotnie krótszy, niż z innych miejsc, mimo wciąż złej jakości wielu połączeń kolejowych. Również bliskość autostrady A1 i A2 sprawia, że dostęp do europejskiej sieci autostrad jest dobry.

Nieznacznym wzmocnieniem infrastruktury transportowej jest port lotniczy oferujący niewielką liczbę stałych połączeń. W praktyce, może być to w znacznej mierze rekompensowane przez bliskość portu lotniczego Okęcie.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w zakresie komunikacji w Łodzi wynosi 84,3.

Infrastruktura

KTI: mieszkania

Łatwość, z jaką można w mieście za rozsądną cenę wynająć lub kupić mieszkanie lub dom zależy zarówno od posiadanych przez miasto zasobów mieszkaniowych (ich ilości oraz jakości), jak od sprawności działania rynku mieszkaniowego. Im lepiej działa rynek mieszkaniowy, tym łatwiej pozyskać i utrzymać w mieście wysoko wykwalifikowanych pracowników i przyciągnąć nowych inwestorów.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KTI w zakresie mieszkań to liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, wskaźniki jakości zasobów mieszkaniowych (odsetek mieszkań wyposażonych w łazienkę), tempo wzrostu zasobów mieszkaniowych oraz przeciętne ceny mieszkań na rynku wtórnym.

Mimo dużej ilości dostępnych lokali, jakość zasobów mieszkaniowych Łodzi jest stosunkowo niska (11% mieszkań nie jest wyposażonych w łazienkę). Postęp w tej dziedzinie jest powolny, głównie skutkiem stosunkowo powolnego przyrostu nowych mieszkań. Pewną poprawę umożliwiają procesy rewitalizacyjne. Równocześnie jednak ceny mieszkań w Łodzi należą do najniższych w badanych miastach, co poprawia nieznacznie wskaźnik KTI w zakresie zasobów mieszkaniowych.

Przy przeciętnym poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w Łodzi w zakresie zasobów mieszkaniowych wynosi 92,2.

KTI: media

Bez sprawnie i w niezawodny sposób dostarczonych mediów trudno miastu zdobyć wizerunek miejsca, w którym można wygodnie żyć, a przede wszystkim skutecznie prowadzić działalność gospodarczą. Dotyczy to zarówno mediów tradycyjnych (energia, gaz, woda), jak mediów nowoczesnych, umożliwiających rozwój innowacyjny i wykorzystujący w pełni wiedzę i umiejętności mieszkańców (telekomunikacja, internet).

Wskaźnikami, których używamy do pomiaru KTI w tym zakresie są: liczba użytkowników internetu (szacowana w oparciu o liczbę ogłoszeń lokalnych na portalu OLX), dostęp do szerokopasmowego internetu, zużycie energii przez gospodarstwa domowe (ściśle powiązane z posiadanymi przez nie zasobami dóbr trwałego użytkowania), odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej.

Dostęp do mediów w Łodzi jest na poziomie średniej zbadanej grupy. Przy wyższym niż średnia zużyciu energii elektrycznej, uwagę zwraca wciąż najwyższy odsetek mieszkańców niemających dostępu do kanalizacji (ponad 13%). Niższe od średniej są też wskaźniki dostępu i wykorzystania internetu. Warto jednak zwrócić uwagę na zrealizowany projekt „Metropolitalna sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu”, którego celem była poprawa konkurencyjności regionu łódzkiego i rozbudowa istniejącej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI w Łodzi w zakresie mediów kształtuje się na poziomie 97,4.

KTI: handel i usługi

Różnorodne usługi rynkowe, w tym zwłaszcza usługi handlowe, finansowe, hotelarskie i gastronomiczne tworzą niezbędną infrastrukturę rynkową potrzebną dla sprawnego funkcjonowania gospodarki miasta. Usługi te są zazwyczaj w wysokim stopniu wzajemnie skorelowane: miasta oferujące np. duże, nowoczesne powierzchnie handlowe oferują również wysoki poziom pozostałych usług rynkowych.

W pomiarze KTI w zakresie usług użyliśmy jako wskaźników wielkości nowoczesnej powierzchni handlowej, liczby bankomatów oraz liczby sklepów, hoteli i restauracji na 1000 mieszkańców.

Łódź – na tle innych ośrodków – dysponuje gorzej rozwiniętą infrastrukturą w zakresie handlu i usług. Niższe od średniej są zarówno wskaźniki nowoczesnej powierzchni handlowej, jak i nasycenie liczbą placówek handlowych oraz bankomatami.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KTI Łodzi w zakresie handlu i usług kształtuje się na poziomie 84,7.

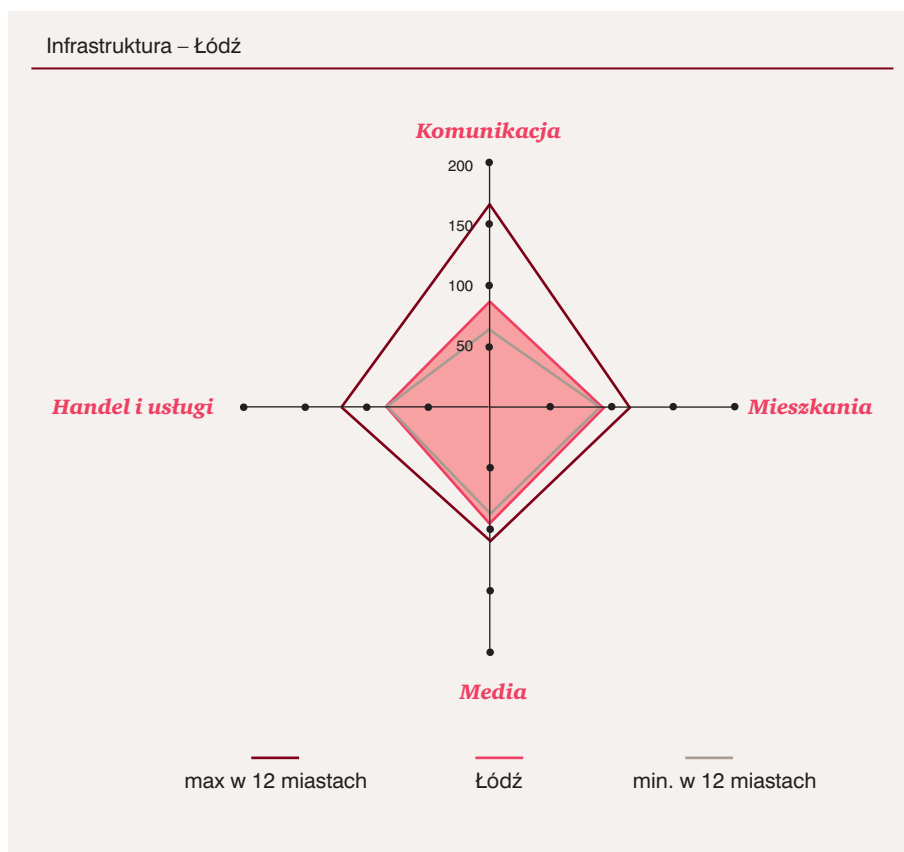
Infrastruktura – Podsumowanie

Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Łodzi wynosi 89,6.

Ocena Łodzi pod względem Kapitału Technicznego i Infrastrukturalnego jest mieszana. Miasto ma obecnie relatywnie dobrze rozwiniętą infrastrukturę transportową łączącą je ze światem zewnętrznym, a na uwagę zasługują dalsze ambitne plany w tym zakresie (m.in. modernizacja dworca Łódź Fabryczna). Gorzej rzeczy się mają z infrastrukturą transportową wewnątrz miasta, co prowadzi do dużej uciążliwości ruchu ulicznego, m.in. skutkiem gęstej zabudowy centrum. Biorąc pod uwagę te problemy, miasto podjęło ambitny program inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej i działania zachęcające do korzystania z transportu publicznego i rowerów. Warto zauważyć, że Łódź sprawnie wykorzystuje środki unijne przeznaczone na poprawę infrastruktury komunikacyjnej.

Obszarem do poprawy dla Łodzi są jej zasoby mieszkaniowe: przy relatywnie dużej liczbie mieszkań, ich jakość pozostaje na niezadowalającym poziomie (co oznacza m.in. niedostateczny dostęp do nowoczesnych i tradycyjnych mediów), a postęp w tej dziedzinie nie jest dostatecznie dynamiczny. Biorąc pod uwagę charakterystyki zabudowy i zasiedlenia, jedynym rozwiązaniem jest systematyczna, kompleksowa rewitalizacja całych obszarów miasta – aby sprostać wyzwaniom, w mieście prowadzony jest obecnie na niespotykaną dotąd skalę proces kompleksowej rewitalizacji centrum. Łódź powinna także zadbać o dalszą rozbudowę dostępu do bezprzewodowego internetu.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Techniczny i Infrastrukturalny Łodzi wynosi

89,6

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju.

Finanse

Dlaczego mierzymy Kapitał Źródeł Finansowania? (KZF)

Przez Kapitał Źródeł Finansowania (KZF) rozumiemy zdolność miasta do znalezienia środków niezbędnych do sfinansowania własnego rozwoju. Środki te mogą pochodzić z różnych źródeł: mogą to być dochody podatkowe, subwencje od rządu, fundusze unijne, dochody z emisji obligacji lub zaciągniętych kredytów. Mogą to wreszcie także być te pieniądze sektora prywatnego, które udało się wykorzystać dla sfinansowania przedsięwzięć niezbędnych z punktu widzenia rozwoju miasta.

Współczesne miasto potrzebuje dla pomyślnego rozwoju inwestycji, zapewniających sprawne funkcjonowanie infrastruktury, pożądaną jakość życia, dobre działanie instytucji publicznych. Nie wystarczy mieć dobrą strategię rozwoju – trzeba także umieć znaleźć środki niezbędne dla realizacji celów. Miasto o dużym KZF to miasto, które potrafi z jednej strony znaleźć potrzebne finansowanie, z drugiej zaś sięgnąć do różnych źródeł pochodzenia środków, tak by osiągnąć najlepsze efekty przy jak najmniejszych kosztach pozyskania kapitału.

Definicja Kapitału Źródeł Finansowania (KZF)

Kapitał Źródeł Finansowania należy rozumieć jako zdolność miasta do sfinansowania projektów niezbędnych do rozwoju. Dobrze rozwinięty KZF oznacza, że miasto jest w stanie zdobyć odpowiednio duże fundusze na ten cel, a jednocześnie umiejętnie zróżnicować źródła ich pochodzenia.

Przy pomiarze KZF analizujemy cztery obszary: bazę podatkową (wielkość PKB wytwarzanego w mieście), finansowanie budżetowe, środki pochodzące z rynku finansowego (pożyczki) oraz fundusze europejskie. Zwracamy jednocześnie uwagę na to, że na dłuższą metę polskie miasta powinny starać się szerzej angażować środki sektora prywatnego, przede wszystkim w drodze przedsięwzięć publiczno-prywatnych.

KZF: baza dochodowa

Zasadniczą bazę dochodową miasta stanowią dochody osiągane przez jego mieszkańców. Oczywiście dochody te mogą być obciążone podatkami lokalnymi w różnym stopniu, zależnie od przyjętej polityki. Generalnie jednak, im wyższa aktywność gospodarcza miasta, tym większe obecne i przyszłe dochody budżetu miasta, pozwalające na sfinansowanie różnorodnych potrzeb.

Pomiaru KZF w zakresie bazy dochodowej dokonujemy w oparciu o poziom PKB na głowę mieszkańca.

W roku 2012 PKB na głowę mieszkańca Łodzi wynosił 122% średniego PKB na głowę mieszkańca Polski, co jest wynikiem poniżej średniej dla 12 badanych miast. Oznacza to stosunkowo skromną bazę dochodową, zwłaszcza w zderzeniu z ogromnymi potrzebami modernizacyjnymi miasta.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Łodzi w zakresie bazy dochodowej szacujemy na poziomie 82,7.

Finanse

KZF: finansowanie budżetowe

Finansowanie budżetowe to fundusze, które miasto posiada we własnym budżecie (jest to suma środków własnych i dotacji oraz subwencji otrzymanych przez miasto z budżetu państwa). Główną korzyścią z budżetowego finansowania rozwoju jest to, że nie pociąga to za sobą wzrostu zadłużenia miasta. Są jednak również zjawiska niekorzystne: środki budżetowe są zawsze ograniczone, a na dłuższą metę wygospodarowanie sporych środków własnych jest możliwe tylko poprzez stosowanie – tam gdzie się tylko da – wysokich opłat i podatków lokalnych. A to z kolei może niekorzystnie oddziaływać na klimat prowadzenia działalności gospodarczej w mieście.

Zgodnie z zastosowaną metodyką, na pełny obraz KZF w zakresie finansowania budżetowego składają się łączne dochody budżetu miasta (zawierające dotacje uzyskane z budżetu państwa), dochody własne (w obu przypadkach w przeliczeniu na głowę mieszkańca) oraz udział wydatków inwestycyjnych w budżecie miasta.

Dochody budżetu Łodzi po przeliczeniu na głowę mieszkańca kształtują się korzystniej od wskaźnika PKB i oscylują w pobliżu średniej dla 12 badanych miast. Sytuację pogarsza jednak niższy od średniej udział wydatków inwestycyjnych w całkowitych wydatkach miasta w latach 2010-13 (od roku 2012 udział ten jednak systematycznie rośnie).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Łódź w zakresie finansowania budżetowego szacujemy na poziomie 92,0.

KZF: finansowanie rynkowe

Środki pochodzące z rynku finansowego można pozyskać np. biorąc kredyt z banku lub emitując obligacje komunalne. Korzyścią z finansowania rozwoju za pomocą środków pochodzących z rynku finansowego jest możliwość zrealizowania inwestycji, na które nie starczyłoby środków w budżecie. Zjawiskiem niekorzystnym jest zadłużanie się miasta.

Pomiar KZF w zakresie finansowania rynkowego obejmuje: relację kosztów obsługi długu do dochodów własnych miasta oraz przyznany miastu rating kredytowy.

Sytuacja Łodzi w zakresie finansowania rynkowego jest równa średniej dla badanych miast. Łódź ma przyznany przez agencję S&P rating na poziomie BBB+ (co oznacza zdolność do płacenia rat i odsetek z większą możliwością obniżenia jakości walorów przy wystąpieniu zmian w koniunkturze gospodarczej i sytuacji politycznej).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KZF Łodzi w zakresie finansowania rynkowego szacujemy na poziomie 93,7.

KZF: fundusze europejskie

Dzięki członkostwu Polski w Unii Europejskiej, miasta mogą korzystać ze środków rozwojowych dostępnych w ramach funduszy strukturalnych. Są to bezzwrotne dotacje, pokrywające znaczną część kosztów inwestycji służących rozwojowi regionalnemu i poprawie jakości życia mieszkańców. Wykorzystanie tych środków jest dla miasta bardzo korzystne (problemem może być jedynie znalezienie środków na sfinansowanie „wkładu własnego” do projektu). Uzyskanie środków z funduszy europejskich jest jednak dość skomplikowane, a procedury związane z prawidłowym wykorzystaniem środków uciążliwe.

Pomiar KZF w zakresie funduszy europejskich opiera się na łącznej sumie pozyskanych przez miasto środków z funduszy europejskich, w przeliczeniu na głowę mieszkańca.

W ostatnich latach Łódź skuteczniej niż dawniej pozyskiwała fundusze unijne, jednak ich poziom w przeliczeniu na głowę mieszkańca jest poniżej średniej w 12 miastach. W dziedzinie infrastruktury transportowej widać skalę prowadzonych prac, choć wiele inwestycji jeszcze nie zostało zakończonych.

Przy średnim poziomie KZF w zakresie funduszy europejskich dla 12 miast równym 100, w Łodzi szacujemy go na poziomie 82,5.

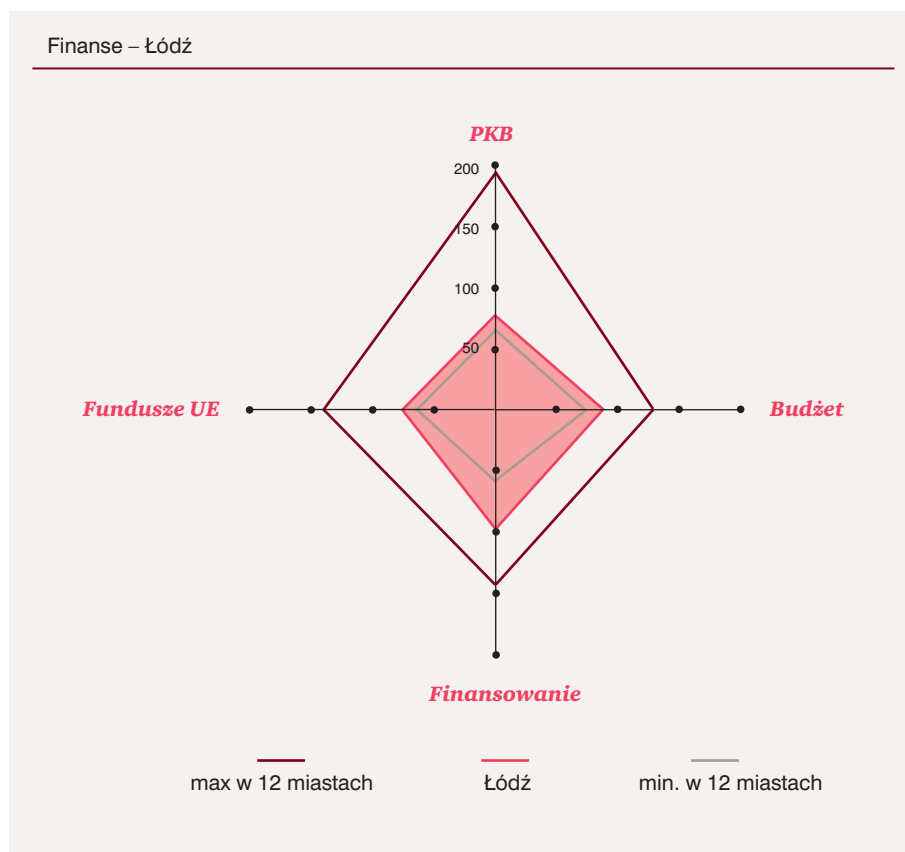
Finanse – Podsumowanie

Kapitał Źródeł Finansowania Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania w Łodzi wynosi 87,5.

Łączna ocena KZF jest więc w przypadku Łodzi przeciętna. Miasto ma relatywnie dobrze zarządzany budżet i dalsze możliwości zadłużania się, choć są one ograniczone. Równocześnie Łódź powinna skuteczniej radzić sobie z pozyskiwaniem środków z funduszy europejskich, co może w najbliższych latach w znacznym stopniu niwelować skutki niedostatecznej bazy dochodowej.

Biorąc pod uwagę poziom aktywności i rozwoju gospodarczego Łodzi, miasto powinno śmiało korzystać z form finansowania pozabudżetowego, gdyż dalsze zadłużanie miasta może okazać się niebezpieczne, a istotna poprawa bazy dochodowej w najbliższym czasie jest mało prawdopodobna. Wykorzystanie finansowania innego niż budżetowe pozwoliłoby skutecznie realizować długookresowe plany rozwoju miasta, zwłaszcza wobec ogromnych potrzeb inwestycyjnych.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Źródeł Finansowania w Łodzi wynosi

87,5

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych.

Inwestycje

Dlaczego mierzymy Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej? (KAI)

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rozumiany jest przede wszystkim jako wykazana w przeszłości zdolność do przyciągania do miasta inwestorów, stanowiąca odbicie generalnych wyobrażeń o atrakcyjności miasta jako miejsca lokalizacji działalności gospodarczej. Kapitał ten nie jest zawsze ściśle powiązany z rzeczywistymi mocnymi i słabymi stronami miasta: zdarza się, że miasta oferujące bardzo dobre warunki są przez inwestorów nagminnie pomijane, podczas gdy inne, oferujące warunki znacznie gorsze, znajdują się na liście miejsc, w których inwestycji dokonuje się najchętniej. Miasto, które nie jest dobrze postrzegane jako miejsce lokowania inwestycji, wszelkimi sposobami powinno dążyć do zmiany tego stanu rzeczy.

Często zdarza się, że zachowanie inwestorów miewa charakter nie do końca racjonalny: kolejne przedsięwzięcia lokują się tam, gdzie ulokowały się poprzednie, choćby nawet warunki oferowane przez inne miasta były lepsze. Zdarza się również, że o lokalizacji inwestycji decydują czynniki subiektywne i drugorzędne: łatwość dotarcia do miasta dla podróżnych biznesowych, sposób potraktowania ich przez lokalną administrację, pierwsze wrażenia z pobytu. Nie zmienia to faktu, że Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej ma kluczowe znaczenie dla przyszłego rozwoju miasta.

Definicja Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej (KAI)

Posiadany Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej rzutuje silnie na szanse rozwojowe miasta. Choć formułowane przez biznes oceny atrakcyjności inwestycyjnej nie zawsze są do końca usprawiedliwione, miasto nie ma innego wyboru jak tylko cierpliwie i skutecznie promować swój wizerunek wśród inwestorów.

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej mierzymy przede wszystkim analizując sukcesy miasta w przyciąganiu inwestorów – zarówno zagranicznych, jak krajowych. Zwracamy jednak również uwagę na warunki inwestowania, a więc czynniki, które mogą przyczyniać się do utrwalenia wizerunku miasta jako dobrej lokalizacji.

KAI: atrakcyjność dla inwestorów zagranicznych

Ocena stopnia postrzegania atrakcyjności inwestycyjnej miasta przez firmy zagraniczne bazuje na analizie dokonanych inwestycji oraz na danych o dostępności wykwalifikowanych pracowników.

Wskaźnikami wybranymi do pomiaru KAI w zakresie inwestycji zagranicznych są: liczba dużych inwestorów zagranicznych w mieście, dostępna nowoczesna powierzchnia biurowa oraz liczba absolwentów kierunków technicznych i nauk ścisłych, którzy w ciągu 4 lat opuścili uczelnie zlokalizowane w mieście lub w jego pobliżu (dystans do 50 km) – wszystkie wskaźniki w odniesieniu do liczby mieszkańców.

Mimo postępu odnotowanego w ciągu minionej dekady, sytuacja Łodzi w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wciąż stanowi wyzwanie. Miasto przyciąga mniej inwestorów, oferuje skromniejszą powierzchnię biurową i mniejszą ilość poszukiwanych absolwentów niż średnio w badanych metropoliach (po uwzględnieniu liczby ludności).

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI w zakresie atrakcyjności dla inwestorów zagranicznych wynosi w Łodzi 58,3.

Inwestycje

KAI: ogólna atrakcyjność inwestycyjna

Firmy krajowe dysponują zazwyczaj większą wiedzą na temat rzeczywistych mocnych i słabych stron poszczególnych miast jako miejsca lokalizacji inwestycji od firm zagranicznych, więc ich decyzje mogą bazować na bardziej racjonalnych przesłankach. W analizie bierzemy pod uwagę przede wszystkim duże firmy krajowe, które często – w dłuższym horyzoncie czasowym – mogą mieć sporą swobodę w wyborze miejsca inwestowania. Kolejnym uwzględnionym przy pomiarze zjawiskiem jest rozwój firm innowacyjnych.

Podstawowe wskaźniki, które stosujemy do pomiaru KAI w tym zakresie to łączna wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w przeliczeniu na liczbę mieszkańców, relacja nakładów inwestycyjnych do majątku trwałego przedsiębiorstw, liczba zlokalizowanych w mieście firm innowacyjnych (wg rankingów Kamerton Innowacyjności i Orły Rzeczypospolitej), ilość projektów finansowanych z programu Innowacyjna Gospodarka (wszystkie wskaźniki odniesione do liczby ludności) oraz poziom płac (stosunkowo niski poziom płac powinien być zachętą dla inwestorów).

Ogólna atrakcyjność inwestycyjna Łodzi jest również poniżej przeciętnej. Nakłady inwestycyjne na głowę mieszkańca są o 33% niższe od średnio obserwowanych w 12 miastach, choć lepiej wygląda ich relacja do majątku trwałego. Niewielka liczba firm z Łodzi jest obecna w rankingach innowacyjności, stosunkowo niewiele projektów uzyskało finansowanie z programu Innowacyjna Gospodarka. Atutem przyciągającym inwestorów, który jednak jak dotąd nie jest dostatecznie wykorzystany, jest natomiast niższy od średniej dla 12 miast poziom płac.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Łodzi w zakresie atrakcyjności dla firm krajowych wynosi 79,8.

KAI: warunki inwestowania

W kształtowaniu KAI obserwacje dotyczące warunków inwestowania i prowadzenia biznesu w mieście mogą być czasem ważniejsze od bardziej fundamentalnych atutów miasta, związanych np. z kapitałem ludzkim lub infrastrukturą. W analizie uwzględniamy więc także te czynniki, które mogą z miejsca zachęcić lub zniechęcić przedstawicieli firm, zwłaszcza zagranicznych, do dokonania inwestycji.

Wskaźnikami użytymi do pomiaru KAI w tym zakresie są: procent powierzchni miasta objęty planami zagospodarowania przestrzennego, liczba szkół językowych (aproxymująca znajomość języków obcych przez mieszkańców) oraz liczba miejsc w salach konferencyjnych w hotelach (w relacji do liczby mieszkańców miasta).

Istniejące warunki inwestowania mogą poważnie obniżyć atrakcyjność inwestycyjną Łodzi. Procent powierzchni objęty planami zagospodarowania przestrzennego jest najniższy wśród badanych 12 miast. Problemem jest też względnie niska dostępność wielu podstawowych usług, na które liczą inwestorzy: np. ciągle jeszcze zbyt mała liczba miejsc hotelowych o wyższym standardzie (mimo odnotowanej w ostatnich latach wyraźnej poprawy), czy słaby rozwój usług edukacyjnych ważnych dla cudzoziemców.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, KAI Łodzi w zakresie warunków inwestowania kształtuje się na poziomie 44,3.

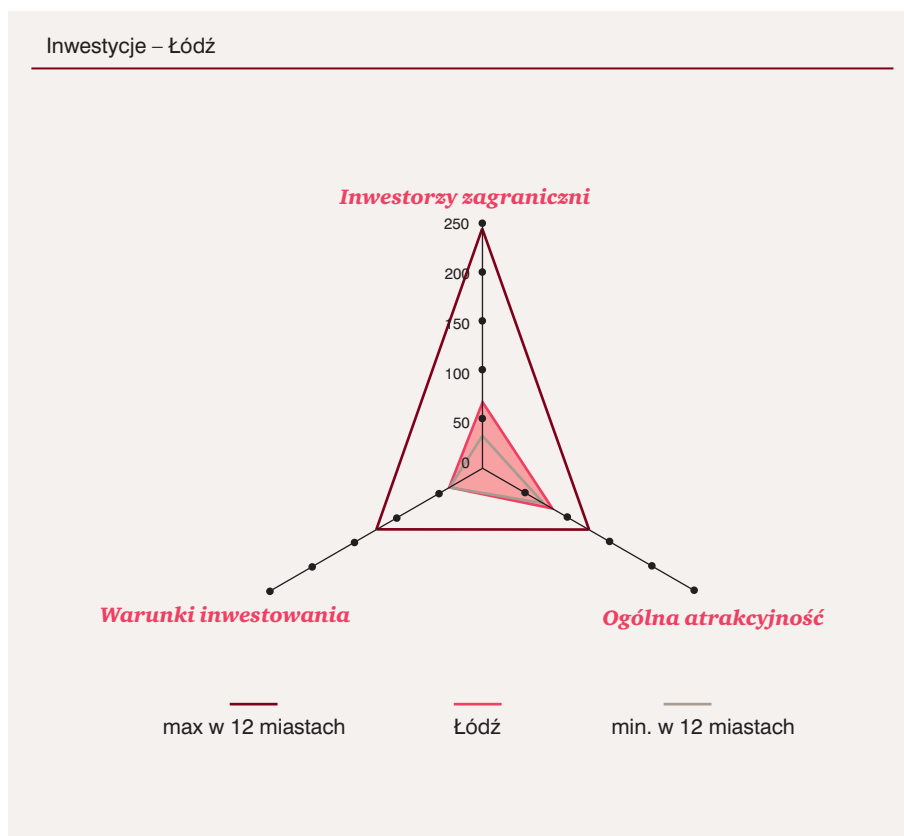
Inwestycje – Podsumowanie

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Łodzi: pomiar łączny

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Łodzi wynosi 60,2.

Łączna ocena Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej Łodzi jest wciąż niska, choć miasto posiada oczywiste zalety ważne z punktu widzenia inwestorów (atrakcyjność kosztowa, dobre położenie) i wdraża program zachęt dla nowych przedsięwzięć. Słabą stroną Łodzi jest jednak kiepski wizerunek inwestycyjny (nowych inwestorów przyciągają najlepiej inwestorzy już obecni w mieście, a ich jest zdecydowanie mniej niż w innych miastach) i ograniczona podaż absolwentów kierunków technicznych. Łódź w ograniczonym stopniu wykorzystuje również szanse tworzone przez innowacyjne przedsięwzięcia gospodarcze, wymagające bardziej kreatywności niż kapitału. W realizowanej strategii miasto stawia na rozwój branż kluczowych: logistyki, transportu, sektorów BPO, AGD, IT, działalności targowo-wystawienniczej i turystyki (przede wszystkim biznesowej, naukowo-edukacyjnej), tworząc we współpracy z biznesem i uczelniami wyższymi program „Łódź – center of opportunities”.

Jak się wydaje, krótkookresowym priorytetem działań miasta powinna być poprawa w zakresie warunków inwestowania (przede wszystkim zwiększenie obszarów objętych planem zagospodarowania przestrzennego i dążenie do poprawy sytuacji w zakresie usług, których oczekują inwestorzy).

Warto także pomyśleć o odświeżeniu strategii inwestycyjnej miasta oraz wspólnych działaniach w ramach regionu (jest to droga, którą obrały i skutecznie nią podążają już inne metropolie). Istotną wartością jest już rozpoczęte tworzenie wspólnego Łódzkiego Metropolitalnego Obszaru Inwestowania. W rozwój Kapitału Atrakcyjności Inwestycyjnej należałoby też bardziej włączyć sektor akademicki, zarówno w zakresie kształcenia poszukiwanych absolwentów, jak wykorzystywania kreatywności młodych ludzi.

Przy średnim poziomie dla 12 miast równym 100, Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej Łodzi wynosi

60,2

Biura w Polsce

Gdańsk

ul. Piastowska 11
80-332 Gdańsk
Tel.: +48 58 5529000
Fax: +48 58 5529090

Katowice

ul. Ściegiennego 3
40-001 Katowice
Tel.: +48 32 604 0200
Fax: +48 32 604 0300

Kraków

Centrum Biurowe Lubicz
ul. Lubicz 23a
31-503 Kraków
Tel.: +48 12 433 3500
Fax: +48 12 433 3501

Poznań

Plac Andersa 7
61-894 Poznań
Tel.: +48 61 850 5100
Fax: +48 61 850 5109

Warszawa

Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa
pwcpoland@pl.pwc.com
Tel.: +48 22 523 4000
Fax: +48 22 508 4040

Wrocław

Renaissance Business Centre
ul. Świętego Mikołaja 7
50-125 Wrocław
Tel.: +48 71 356 1170
Fax: +48 71 356 1174

Łódź

Green Horizon
ul. Pomorska 106
91-402 Łódź
Tel.: +48 42 664 3300

Rzeszów

ul. Warszawska 18b/84
35-205 Rzeszów
Tel.: +48 502 184 205